

Saša Janković

Različitosti su prednost

15 Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

januar / februar / mart / april 2015

ISTRAŽIVANJE

Poverenica
za zaštitu ravnopravnosti

Posrednu diskriminaciju ne prepoznaće čak 41% predstavnika organa javne uprave

VEST MESECA

Održana Konstitutivna sednica Saveta za nacionalne manjine

Jene Hajnal
Moramo poštovati simbole našeg opstanka

DRŽAVNI
SEKRETAR

Saša Mirković
Nacionalne manjine će i dalje imati svoje medije

IZDVAJAMO

Izazovi za novoizabrane sasive Nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Dobar odziv, intenzivna diskusija i razmena mišljenja, karakteristike su prvog okruglog stola koji je u ovoj godini organizovao Centar za istraživanja migracija.

Održano javno slušanje o radu i funkcionisanju nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Odbor za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, u saradnji sa Misijom OEBS u Srbiji i Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), održao je u Narodnoj skupštini javno slušanje na temu: „Rad i funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina“.

Nacionalne manjine ponegde i bez nekada stečenih prava

U prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća, 4.marta 2015.godine, održan je razgovor posvećen unapređenju položaja pripadnika nacionalnih manjina na teritoriji AP Vojvodine koji je, u saradnji sa HNV, a u ime Mreže za interkulturnost, organizovao Centar za istraživanje etniciteta. Cilj razgovora je bio da se razmotre pitanja u vezi sa odnosom nacionalnih saveta nacionalnih manjina i organa jedinica lokalne samouprave.

Promocija u čast velikanu muzicke umetnosti, Davorina Jenka

U sklopu proslave obeležavanja 177 godina postojanja i rada Pančevačkog srpskog crkvenog pevačkog društva, prikazan je film „Davorin Jenko-tvorac himni i budnica“, reditelja Dragomira Zupanca, koji je snimljen u produkciji Radio televizije Srbije.

Ambasador SAD, Majkl Kirbi, posetio Bunjevački nacionalni savet

Ambasador je razgovarao sa predsednikom BNS-a, mr Suzanom Kujundžić Ostojić, i predsednikom IO BNS-a, Mirkom Bajićem, a teme su bile: rad Bunjevačkog nacionalnog saveta i problemi s kojima se bunjevačka zajednica susreće.

UVODNIK 15

Pitanja i odgovori - od juna nova rubrika u biltenu

Duze vreme razmišljamo o uvođenju stalne rubrike u naš bilten koja bi bila praktična, vrlo konkretna i koja bi imala za cilj da pomogne pripadnicima nacionalnih manjina, članovima nacionalnih saveta i drugima, da saznaju kako mogu da reše određeni problem ili situaciju koristeći iskustva onih koji su prošli kroz slične situacije.

Dugo smo razmišljali, ne zato što sporo razmišljamo :-), već zbog toga što pokrenuti takvu rubriku nije jednostavan posao. Treba održavati rubriku iz broja u broj, treba ostati relevantan i treba imati jake veze i sa onima kojima je savet potreban i sa onima koji su spremni da svoje iskustvo podele sa drugima.

Pre svega, trebalo je utvrditi da li takva rubrika ima smisla. To je bio lakši deo posla, jer smo jednostavno kroz razgovor utvrdili da su razlike u realizaciji prava nacionalnih manjina u Srbiji toliko velike da bi se moglo pomisliti da određene nacionalne manjine žive u dva potpuno različita pravna sistema. Dok su pripadnici jedne manjine izuzetno zadovoljni, jer im se poštuje svako posebno manjinsko pravo, oko njih postoje i pripadnici nacionalne manjine koji nisu uspeli da se izbore gotovo ni za jedno pravo koje im po zakonu pripada. Mi verujemo da je nekada rešenje u tome da jedan poduci drugoga, da podeli svoje iskustvo i pomogne savetom iz sopstvenog iskustva onome ko je sada u teškoj situaciji. I posle svega, možemo sa velikim zadovoljstvom objaviti da smatramo da smo spremni da i zvanično najavimo pokretanje rubrike "Pitanja i odgovori" od narednog broja, a ujedno pozivamo sve čitaoce da nam se jave ukoliko imaju bilo koje pitanje vezano za prava nacionalnih manjina ili neki problem ili situaciju vezanu za činjenicu da pripadate nacionalnoj manjini u Srbiji.

Takođe pozivamo i sve one koji su imali bilo pozitivna ili negativna iskustva, a posebno one koji su uspešno rešili određeni problem da nam se jave i da podele svoje iskustvo sa našim čitaocima jer njihovo iskustvo može biti dragoceno onima koji još uvek nisu na adekvatan način pronašli rešenje. Nama se možete obratiti na mail: info@minoritynews.rs

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Izazovi za novoizabrane sazive Nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Na samom početku skupa prisutne je pozdravila direktorka Centra za istraživanja migracija, Biljana Jović, koja se zahvalila predstavnicima Nacionalnih saveta na podršci i uspešnoj saradnji, koju zajednički realizuju već treću godinu u projektu Minority NEWS

U hotelu Moskva u Beogradu, 28. aprila 2015. godine, po prvi put u ovoj godini je organizovan okrugli sto, koji je imao za cilj da identificuje ključne izazove za Nacionalne savete nacionalnih manjina za period od narednih 5 godina.

Biljana Jović je rekla da je pravi trenutak da se, nakon izbora za Nacionalne savete i konstituisanja novih saziva, kada su se utisci slegli, razgovara o tome koji su ključni izazovi za savete u narednom periodu, do kraja mandata, pa i nakon toga, do 2020. godine, kada se očekuje da Srbija postane punopravni član Evropske Unije.

Ona je između ostalog podsetila i na značajan zadatak unapređivanja zakonodavnog okvira, koji je jedan od najznačajnijih zadataka u narednom periodu, kao i na očekivano otvaranje poglavlja 23 i 24 u pregovorima sa Evropskom Unijom.

Nakon uvodnog izlaganja Biljane Jović, koja je bila i moderator skupa, prisutnima se obratio i prvi uvodničar, Esad Džudžo, višegodišnji predsednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća, narodni poslanik sa 12 godina iskustva u Narodnoj skupštini i potpredsednik Koordinacije nacionalnih saveta.

Džudžo je prisutne pozdravio pozdravom na desetak jezika kojima govore nacionalne manjine u Srbiji, što je bila jasna poruka da nacionalne manjine treba još bolje da se razumeju i da još bliže sarađuju.

Džudžo je podsetio na 5 ključnih pravnih dokumenata na osnovu kojih pripadnici

nacionalnih manjina u Srbiji pokušavaju da konzumiraju svoja prava. Istakao je da su to: Ustav Republike Srbije iz 2006. godine, Zakon iz 2002. godine i Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina iz 2009. godine, obavezujuća međunarodna dokumenta - Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina, koju je naša država ratifikovala 1998. godine, Evropska povelja o regionalnim manjinskim jezicima, usvojena 2005. godine u tadašnjem Saveznom parlamentu.

Džudžo je podsetio da u Zakonu ne postoji definicija Nacionalnih saveta nacionalnih manjina i da je najkonkretniju definiciju zapravo dao Ustavni sud ukidajući određene članove zakona, koji je rekao da su Nacionalni saveti nacionalnih manjina nedržavna tela manjinskih samouprava.

On se osvrnuo na to da predstavnici države gotovo uvek naglašavaju da su prava nacionalnih manjina daleko iznad međunarodnih standarda, što po njemu nije tačno, već su ta prava daleko ispod standarda Okvirne konvencije. On je istakao da je takvo mišljenje i nezavisnih i nezvaničnih eksperata iz Evropske unije koji nas posećuju.

Džudžo je istakao i to da nacionalne manjine u centralnoj Srbiji nisu u ravнопravnom položaju sa manjinama u Vojvodini, kao i to da su u posebno lošem položaju Albanci i Bošnjaci, dok ni sa Bugarima nije mnogo bolja situacija. On je konstatovao da nacionalne manjine treba da se izbore za ujednačenu

Džudžo je istakao i to da nacionalne manjine u centralnoj Srbiji nisu u ravнопрavnom položaju sa manjinama u Vojvodini, kao i to da su u posebno lošem položaju Albanci i Bošnjaci, dok ni sa Bugarima nije mnogo bolja situacija

U Zakonu ne postoji definicija Nacionalnih saveta nacionalnih manjina

primenu prava na čitavoj teritoriji Republike Srbije, naročito u oblasti obrazovanja.

Pored toga Džudžo je istakao da nacionalne manjine u centralnoj Srbiji imaju 0 sekundi programa na maternjem jeziku na javnom servisu Radio televizija Srbije, dok nije želeo ni da pominje koliko nacionalne manjine iz Vojvodine imaju programa na 6 jezika nacionalnih manjina na druga dva kanala javnog servisa. On je istakao da član 17 Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina veoma jasno i precizno obavezuje javne servise da omoguće emitovanje emisija na jezicima nacionalnih manjina.

Džudžo je informisao prisutne da budžetski fond za nacionalne manjine, iako je formalno formiran, raspolaže veoma malim iznosom, za 2015. godinu to je oko 3 miliona dinara, što je nedovoljno za obezbeđivanje kolektivnih i pojedinačnih prava za pripadnike nacionalnih manjina, posebno ako se uzmu u obzir i ekonomска prava koja bi se obezbeđivala finansijama iz istog fonda. On je naglasio da su ekonomska prava posebno važna jer je činjenica da pripadnici nacionalnih manjina žive u ekonomski najzaostalijim regionima naše zemlje.

"Dosta odredbi zakona ne mogu se u praksi primeniti jer ne postoje jasne odredbe sankcija kojima se obezbeđuje efikasnost u sprovođenju zakona"

Riza Halimi

Sudija koji bi trebalo da radi na dva jezika na svojevrstan način utiče na stranke koje radi brzine postupka prihvataju da se postupak vodi samo na jednom jeziku

Džudžo je istakao da, od 1945. godine, ni jedan materijalni spomenik bošnjačke kulture nije konzerviran, restauriran, ni obnovljen. Zatim je rekao da je formirana radna grupa za izradu akcionog plana i da su predstavnici nacionalnih manjina članovi te radne grupe. Međutim, iskustvo koje je Džudžo do sada imao jeste da je osnovni problem zakonodavnog okvira nedostatak sankcija, što je potkreplio činjenicom da je 38 amandmana na zakon koji je podneo 2002. godine odbijeno, a svaki amandman se odnosio na sankcije prema onima koji ne poštuju kolektivna prava nacionalnih manjina.

"To onda nisu zakoni nego su deklaracije, ako ne postoje sankcije kojima se sankcioniše ugrožavanje kolektivnih prava", zaključio je Džudžo.

Što se tiče institucija zaduženih za sprovođenje zakona i praćenje primene prava nacionalnih manjina, Džudžo je istakao da su ovlašćenja Kancelarije za ljudska i manjinska prava toliko minorna da gotovo da ni nema smisla obratiti im se sa bilo kojim problemom.

Nakon uvodnog izlaganja Esada Dudža, skupu se obratio drugi uvodničar, Riza Halimi.

On je podsetio na obećanje da će Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina biti izmenjen do kraja 2014. godine, nakon što je Ustavni sud određene odredbe proglašio neustavnim, ali da još uvek nije jasno zbog čega se kasni sa tim. Halimi je naglasio i to da se mnoge odredbe zakona ne mogu u praksi primeniti jer ne postoje jasne odredbe sankcija kojima se obezbeđuje efikasnost u sprovođenju zakona.

On je istakao da se službena upotreba jezika uopšte ne primenjuje u opština u gde je, pored srpskog, u upotrebi i jezik nacionalne manjine, jer radnici, koji bi trebalo da rade na oba jezika, to izbegavaju jer im je lakše da posao urade na srpskom jeziku. Postoje primeri gde se odredbe primenjuju, ali ti primeri su uglavnom vezani za službenu upotrebu mađarskog jezika. Što se tiče službene upotrebe albanskog jezika u opština Preševo i Bujanovac, a posebno u Medveđi, kada su, na primer, u pitanju sudske procese, oni se vode isključivo na jednom jeziku. Sudija koji bi trebalo da radi na dva jezika na svojevrstan način utiče na stranke koje, radi brzine postupka, prihvataju da se postupak vodi samo na jednom jeziku. Kao još jedan od razloga, Halimi je naveo i taj, da izvršioc

ne govore jezik manjine, pa i nije moguća službena upotreba jezika nacionalne manjine. On je kao primer naveo Viši sud u Vranju i Tužilaštvo koji nemaju prevodioce za albanski jezik. Halimi je skrenuo pažnju i na posledice predstojeće obaveze privatizacije lokalnih medija na jezicima nacionalnih manjina jer ni objašnjenje da će kroz preuzimanje akcija radnici moći da postanu vlasnici medija nije tačno, ako se uzme u obzir da svi oni koji su koristili "Dinkićeve akcije", neće moći da budu vlasnici akcija u lokalnim medijima. Konkretno u mediju u Bujanovcu, od 140 zaposlenih radnika, svega troje nije koristilo te akcije i to troje novozasposlenih.

Kada je u pitanju novi Zakon o udžbenicima Halimi nije optimističan, on smatra da ni taj Zakon neće na bolji način rešiti komplikovanu problematiku udžbenika na jezicima nacionalnih manjina. I tu imamo drugačiju situaciju u Vojvodini i drugačiju u ostaku Srbije. U Vojvodini, kada je u pitanju udžbenik na mađarskom jeziku, na primer, nije potrebno da se udžbenik prevodi na srpski jezik pre nego što bi se izdala saglasnost za korišćenje tog udžbenika u školama, jer postoje pripadnici nacionalnih manjina koji su u državnim institucijama i koji vode računa da je udžbenik u skladu sa zakonima i propisima Republike Srbije. Međutim, kada je u pitanju udžbenik na albanskom jeziku to nije slučaj. Zbog promene regulative, prevod na srpski više nije obaveza državnog organa, već je ta obaveza prebačena na izdavača koji za to nema nikakvu nadoknadu da bi preuzeo takvu odgovornost, a ni Nacionalni saveti nemaju izvore finansiranja da bi se bavili ovakvim veoma stručnim pitanjima.

Halimi je naglasio da Nacionalni saveti nacionalnih manjina imaju ulogu kada su u pitanju predlozi i preporuke, a gotovo nikakvu izvršnu ulogu kada je u pitanju proces donošenja i implementacije odluka.

Posle Rize Halimija, učesnicima se, obratio narodni poslanik Enis Imamović. On je istakao da su pored zakonodavnog okvira bitne i okolnosti iz kojih posmatramo taj zakonodavni okvir, kao i to da taj okvir treba da bude utemeljen u međunarodnim poveljama, konvencijama i dokumentima, a i činjenicom da ga prate i izveštaji međunarodnih organizacija i institucija.

On je posebno istakao izveštaj Minority

Rights grupe iz prošle godine gde se navodi da su Albanci, Bošnjaci, Romi i Hrvati, narodi u Srbiji kojima preti istrebljenje. Imamović je naveo da je Minority Rights grupa nevladina organizacija koja ima savetodavni status u Ujedinjenim nacijama. "To je prvi signal ranog upozorenja," dodao je Imamović. Kao drugi signal ranog upozorenja, Imamović je naveo treći izveštaj savetodavnog komiteta koji se tiče primene Okvirne konvencije, koji takođe kaže da su Albanci i Bošnjaci zaboravljeni od strane Beograda. Imamović smatra da u tim okolnostima treba posmatrati i zakonodavni okvir i implementaciju donetih zakona, naglasivši da postoje zakoni koji su odlični, ali na terenu se minimalno primenjuju.

Imamović je naglasio da je značaj odnosa države prema nacionalnim manjinama povećan od prošle godine, kada je Srbija i zvanično postala kandidat za članstvo u Evropskoj Uniji i da je zaista važno kako nas svet gleda.

Imamović se osvrnuo i na izmene Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina za koje je rekao da su unele dodatnu konfuziju u inače konfuzan sistem te da nisu, kako je najavljen, tretirale izbornu materiju. Sam zakon u osnovi stvara problem, jer ne definiše Nacionalni savet nacionalnih manjina te se ne zna da li je to savetodavno telo, nevladina organizacija, državni organ, nezavisni organ ili nešto treće.

Imamović je kratko ocenio da su izbori za nacionalne savete nacionalnih manjina iz prošle godine sprovedeni pod veoma teškim okolnostima i da zakon nije regulisao mnoga važna pitanja od kojih je možda najvažnije finansiranje izbornih lista, prava i obaveze izbornih lista i sl.

Nakon Enisa Imamovića, skupu se obra-

tio Marčelo Dragan iz Nacionalnog saveta rumunske nacionalne manjine, koji je rekao da u Republici Srbiji nije na adekvatan način obezbeđeno političko predstavljanje nacionalnih manjina, napomenuvši da je političko predstavljanje manje zastupljenog pola bolje obezbeđeno i da se efikasnije primeњuje.

Predstavivši razvojni put Nacionalnog saveta rumunske nacionalne manjine, Dragan je naglasio da je Savet od starta odvojio kulturnu autonomiju od političkog predstavljanja. On je objasnio da su u Savetu pošli od pretpostavke da politička stranka nema istovetan interes kao nacionalna manjina. U trenutnom sazivu Nacionalnog saveta svega je 10 nestраначkih ličnosti, ostali su članovi Lige socijaldemokrata, Demokratske stranke, Nove demokratske stranke, Rumunske stranke, Demokratskog pokreta Rumuna Srbije i Srpske napredne stranke. Dragan je naglasio da su svi članovi saveta pre svega Rumuni pa tek onda pripadnici političke partije, a kao ilustraciju odnosa prema strankama naveo je primer da Nacionalni savet nije bio prisutan na proslavi 20 godina Lige socijaldemokrata iako je predsednik saveta, Danijel Petrović, član Lige socijaldemokrata.

Dragan je na kraju dodao da smatra da Srbija nema strateški pristup uključenja nacionalnih manjina u javni život i da, bez obzira što ima možda i najbolje zakone za zaštitu nacionalnih manjina u Evropi, stanje nije najbolje jer nedostaje kvalitetna primena tih zakona.

Nakon Marčela Dragana, skupu se obratio Bodin Radojević iz novoformiranog Nacionalnog saveta crnogorske nacionalne manjine. On je prisutne informisao da je crnogorski savet, pored toga što je najmlađi, i po mnogo čemu

Izbori za Nacionalne savete nacionalnih manjina iz prošle godine sprovedeni su pod veoma teškim okolnostima, a zakon nije regulisao mnoga važna pitanja od kojih je možda najvažnije finansiranje izbornih lista, prava i obaveze izbornih lista i sl.

Enis Imamović

drugom veoma specifičan. Najveća specifičnost je verovatno ta da usled različitih istorijskih okolnosti u Srbiji živi još jedna Crna Gora.

Radojević je naglasio da su Crnogorci veoma dobro integrисани u društvo Srbije i kao ilustraciju je naveo činjenicu da, od uvođenja višestrančkog sistema u Srbiju, od prva tri predsednika Republike, čak dvojica su bila potomci doseljenika iz Crne Gore u prvom kolenu.

On je istakao da je brojnost Crnogoraca oscilirala u odnosu na političke okolnosti u Srbiji te je 1991. godine popisano 139 hiljada Crnogoraca, 2002. godine ih je bilo oko 69 hiljada, dok je na poslednjem popisu registrovano 38.500 Crnogoraca u Srbiji. I pored svega, crnogorska nacionalna manjina je po brojnosti šesta u Srbiji i četvrta u Vojvodini. Potom je Radojević objasnio da postoje situacije u kojima crnogorska manjina oseća da je u neravnopravnom položaju. Kao primer naveo je politiku koju sprovodi pokrajinski Sekretarijat za informisanje, a koja podrazumeva da se finansijski podržavaju već postojeći informativni listovi nacionalnih manjina, dok novi

Srbija nema strateški pristup uključenja nacionalnih manjina u javni život i bez obzira što ima možda i najbolje zakone za zaštitu nacionalnih manjina u Evropi, stanje nije najbolje

Jedno od ključnih pitanja, pitanje političkog predstavljanja nacionalnih manjina, nije adekvatno rešeno, a postoje primeri iz susedne Hrvatske i Rumunije koje su to rešile na bolji način

Darko Sarić Lukendić

nemaju nikakvu šansu da budu podržani od strane sekreterijata.

Potom je naglasio da je situacija, što se tiče institucija kulture, još gora za novoosnovane savete, te da ne postoji mogućnost da država podrži rad tih institucija i da, ukoliko žele da se na taj način bave očuvanjem svoje kulture, moraju pronaći drugi izvor finansiranja. Nakon izlaganja Bodina Radojevića, Biljana Jović je pozvala prisutne da uzmu učešća u diskusiji.

Prvi se za reč javio Darko Sarić Lukendić, predsednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, koji je skrenuo pažnju na neravnopravan položaj onih zajednica koje tek treba da izgrade svoje institucije, jer država praktikuje takav sistem bodovanja da više sredstava dobijaju oni koji već imaju formirane ustanove kulture nego oni koji tek treba da ih formiraju, koji često ni ne dobijaju nikakva sredstva.

Sarić Lukendić je potom naglasio da je jedan od ključnih izazova u narednom periodu i taj u kojoj će meri nacionalni saveti biti uključeni u pregovarački proces sa Evropskom Unijom i u kojoj meri će država napore saveta u tim pregovorima doživeti kao dobronamerne.

Na kraju, on je naglasio da je jedno od ključnih pitanja, pitanje političkog predstavljanja nacionalnih manjina koje nije adekvatno rešeno, a da postoje primeri iz susedne Hrvatske i Rumunije koje su to rešile na bolji način.

Potom se diskusiji priključio i Mirko Bajić, predsednik Izvršnog odbora Bunjevačkog nacionalnog saveta, koji je prisutne informisao da su Bunjevci svoj savet dobili 2003. godine i da ta manjina nema ni jedno "stečeno" pravo. On se založio za to da država pri odlučivanju o finansiranju uvede "pozitivnu diskriminaciju" za one nacionalne manjine koje nemaju stečena prava, kako bi se njihova prava izjednačila sa pravima onih koji imaju tzv. "stečena prava". Bajić je rekao i to da je prema zakonu moguće formirati ustanovu kulture, na primer, ali da takva ustanova nema izvor finansiranja, te je faktički to pravo uskraćeno iako formalno postoji.

U diskusiju se uključila i Dušanka Popović iz Kancelarije za ljudska i manjinska prava koja je istakla da je, u globalu, naš zakonski okvir odličan, ali da kada je u pitanju realizacija, mnoge stvari nisu u redu, a i praksa je pokazala da mnoge stvari treba popravljati i menjati. Ona se potom osvrnula na nekoliko upućenih konstatacija da Kancelarija za ljudska i manjinska prava ima male nadležnosti, podsetivši da je Kancelarija osnovana uredbom Vlade kao stručna služba i da nije učestvovala u odlučivanju o svojim nadležnostima.

Ona je potom iznела stav da informacije, koje je izneo Enis Imamović, a koje su deo izveštaja Minority Rights grupe kao nevladine organizacije, nisu primerene ovakvom skupu, a odnose se na to da su određene nacionalne manjine pred istrebljenjem.

U odgovoru, Enis Imamović je ponovio da je izveštaj Minority Rights grupe izveštaj koji Ujedinjene nacije uzimaju kao merodavan, i zaključio da da bi bilo dobro da ga i Kancelarija za ljudska i manjinska prava u većoj meri uvažava. On se, potom, kratko osvrnuo i na preporuke Trećeg misljenja savetodavnog komiteta, preporuke Rezolucija Parlamentarne skupštine Saveta Evrope 1985, kao i na preporuke Štefana Filea, komesara za proširenje Evropske Unije. Predstavnica Kancelarije je objasnila da je Kancelarija izradila Komentare na treće mišljenje savetodavnog komi-teta koje je Vlada usvojila i komentari su prosleđeni Savetu Evrope u junu mesecu 2014. godine.

Potom je kazala da je nadležnost kancelarije da prati primenjene mere, a ne da ih donosi, što je to u nadležnosti ministarstava i drugih državnih organa.

U odgovoru na Imamovićevo pitanje u

vezi sa nedovoljnom zastupljenosću predstavnika manjinskog naroda u državnim organima sa javnim ovlašćenjima, na što je predstavnica Kancelarije odgovorila da je Kancelarija sprovedla anketu u jedinicama lokalne samouprave, podsetivši da prema Ustavu, predstavnici nacionalne manjine nisu dužni da se izjasne da su predstavnici nacionalne manjine. Ona je na kraju informisala sve da prema rezultatima ankete, struktura zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave uglavnom prati strukturu stanovništva u većoj ili manjoj meri, a odstupanja su uglavnom veoma mala.

Slavica Mandić iz Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu je prisutne informisala da se na promeni Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina radi, ali da te promene nisu moguće za nekoliko meseci. Ona je pozvala zainteresovane da se uključe u fazu izrade izmena zakona objasnivši da se time čitav proces donošenja zakona čini mnogo efikasnijim, za razliku od prakse da se kritikuju rešenja, nakon prethodno propuštenih prilika da se učestvuje u njihovom kreiranju. Na kraju je pozvala sve koji smatraju da ne mogu da ostvare neko od svojih prava da se obrati pismeno Ministarstvu koje će sigurno reagovati.

U globalu naš zakonski okvir je odličan, ali kada je u pitanju realizacija, mnoge stvari nisu u redu i praksa je pokazala da mnogo toga i treba popravljati i menjati

Moramo poštovati simbole našeg opstanka

Predsednik Nacionalnog saveta Mađara, Jene Hajnal, posetio je sedište lista „Mađar so”, gde je sa glavnim urednikom, Martom Varju, vodio kraći razgovor.

Poseta je pružila priliku da predsednika NSM-a priputamo o nekim aktuelnim dešavanjima. Jene Hajnal je prvo govorio o listu „Mađar so”, koji slavi sedam decenija postojanja.

- Nedavno smo mogli da čestitamo jednom od najstarijih mađarskih dnevnika u Karpatskom basenu. Dnevnik koji je od

velikog značaja u našem životu, ali i u životu naših roditelja, i koji je od velikog značaja za razmišljanje generacija u proteklih sedam decenija. Ovih sedamedeset godina je važno jer obuhvata mnogo radosti i mnogo bola istorijske priode. „Mađar so” je uvek znao iskazati vrednosti ove zajednice i uvek je znao kako da ih predstavlja. I u jednopartijskom i u višepartijskom sis-

temu moglo se videti da je „Mađar so” privržen ovoj zajednici. Sve se to najbolje pokazalo tokom devedesetih godina. Bilo je jedinstveno kako je „Mađar so” pokazao svoju snagu, svoju odlučnost protiv tadašnjeg režima. Održavao je veze sa ljudima koji žive na ovim prostorima i u vremenu kada je bilo gotovo nemoguće bilo šta govoriti zbog cenzure. Na sreću, ova promišljenost i

Nedavno smo mogli da čestitamo jednom od najstarijih mađarskih dnevnika u Karpatskom basenu

pažnja i danas su karakteristika ovog dnevnika.

Tokom svojih studija neko vreme sam analizirao uvodne reči lista „Mađar so“. Bili su to tekstovi koji su izražavali tačno kako se obavezni uvodnici u jednopartiskom sistemu mogu od jednom promeniti, okrenuti ka ljudima. U jednom vremenskom periodu uvodnik se pretvorio u pesmu, u književnost. Sve je to dokaz da je stav redakcije veoma važan, da se u njemu ogleda određena duhovnost. Ovo drušvo, ovaj dnevnik nikad nije razmazio u toj meri da saradnici lista mogu da zaborave na materijalne teškoće. Uprkos tome „Mađar so“ je ostao naš. Danas su promjenjene čitalačke navike. Problem ni danas ne predstavlja cena lista, nego održavanje one neposredne veze koja je nekada postojala između redakcije i čitalaca. Ovim izazovima „Mađar so“ pokušava udovoljiti svojim internet izdanjem. Istovremeno, vidim da nema čoveka koji ne prelistava list čim dođe do njega.

- Krajem prošle godine, uspostavljena su stručna tela NSM-a, a ni osnivanje NSM-a u novom sastavu nije bilo tako davno. Kakvi su planovi za sledeće mesece, naročito u pogledu štampanih medija?

- Imamo ozbiljne planove. Ove godine ćemo prvo pregledati već postojeće strategije, pogledaćemo šta se iz njih mora sačuvati. Kada su strategije pravljene niko nije ni pomislio da se, za godinu ili dve, toliko stvari može promeniti u svetu. Moramo postaviti sve na nove osnove, ceo svoj život. Naša zajednica se smanjuje neviđenom brzinom. Moramo učiniti nešto, a u tom činu štampa može da ima ozbiljnu ulogu. Moramo nagovoriti ljudе da u što većem broju čitaju naš dnevnik. Ako to postignemo biće mnogo lakše da im prenesemo misli izražene fotografijama i tekstovima objavljenim u listu. Veliko je pitanje koja je poruka tih misli, da li nas inspirišu da ostanemo ovde i da čak i žtrvujem nešto veliko, ili me inspirišu da razmišljam o odlasku. Mediji imaju ogromnu odgovornost i tu je odgovornost teško nositi. Danas svi donose zaključke iz tih informacija, na osnovu njih formira se sopstveno mišlje-nje. Ovu odgovornost treba da snosi i „Mađar so“. U tom pogledu, velika je sličnost između dnevnog lista i NSM-a; svi imamo zadatak da uputimo poruke zajednici koje

se odnose na ostanak i opstanak na rođnoj gradi.

- Koreni jedne zajednice se uvek vezuju i za neke simbole. I na tom polju je postignut napredak, nakon razgovora vodećih u pokrajinskom Zavodu za zaštitu spomenika razgovarali o načinu kako se može izvesti zamena ovih teritorija, da li opština može vlasnicima ponuditi zemljište na nekoj drugoj lokaciji, kako bi okolina crkve bila u vlasništvu lokalne samouprave, ne bi li se stavila pod zaštitu. Naravno, i dalje bi se moglo vršiti poljoprivredno gazdovanje na ovim prostorima, ali pod uslovima koji odgovaraju zaštićenosti teritorije. Prema statističkim podacima prošle godine je Novi Bečeј posetilo više od hiljadu grupa, koje su posetile crkvu u Araći. Prošle godine je napravljen put, postavljen su kamere za daljinsko osmatranje, tako da se može pratiti šta se dešava kod crkve. Bilo je ideja i za uvođenje struje. Treba ojačati teren ispod tornja da bi vremenom toranj dobio i kupolu. Zajedno sa stručnjacima iz Mađarske moramo ubediti lokalne zaštitnike spomenika da treba da radimo ubrzanim tempom, da iskoristimo i izvore finansiranja Evropske Unije. Na sreću, želja za obnovom crkve u Araći nije jedina, direktno je povezana i sa restauracijom kompleksa manastira na Fruškoj Gori. Stupili smo u kontakt sa fakultetom u Pećiju, jer bi ove godine trebalo da se izvrši takozvano snimanje iz vazduha i analiza lica mesta skeniranjem i zemljanim radarom, jer bi uz pomoć ovih rezultata mogli virtualno sagraditi prostor oko crkve, tada bi se moglo lakše odlučiti šta treba rušiti, a šta iskopati, da bismo i vizuelno mogli bolje predstaviti ovaj spomenik.

– Ako u prošlosti tražimo simbole koji označavaju naš identitet, onda je za vojvodansku mađarsku zajednicu jedan od tih simbola srednjovekovna crkva u Araći; crkva, kao sakralno mesto, kao spomenik, kao vizualna forma ostataka sakralnog objekta. Pre dve godine smo na jednoj konferenciji počeli da razgovaramo o budućnosti ovog značajnog kulturnog spomenika. Mora se napraviti održiva koncepcija, koja se uklapa u kulturni turizam. Tokom današnjeg razgovora smo konstatovali dokle smo stigli. Nije se izgradio samo jedan put, nisu počeli samo radovi na konzervaciji i rekonstrukciji, nego se i okolina stalno ulepšava. Nadležni u republici su shvatili da se tu radi o jednom od najznačajnijih domaćih spomenika. Pored crkve, na istočnoj strani je nekada bio i manastir, na južnoj strani je bilo samo naselje, pored kojeg je bila reka, a naselje je imalo i svoj bastion, čak i pristanište. Naj-

Ukoliko se pažljivije sagleda situacija kod nacionalnih manjina, tada se može uočiti da se broj pripadnika skoro svih manjina smanjuje, a da je iz popisa u popis sve manje onih koji govore svoj maternji manjinski jezik

Ako u prošlosti tražimo simbole koji označavaju naš identitet, onda je za vojvodansku mađarsku zajednicu jedan od tih simbola srednjovekovna crkva u Araći

Skupština Srbije i NATO u zajedničkim aktivnostima

Na poziv Parlamentarne skupštine NATO-a, koja zajedno sa Narodnom skupštinom Republike Srbije organizuje 88. Rouz-Rot seminar, skupu se obratio predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća i predsjednik manjinske Parlamentarne grupe „SDA Sandžaka-PDD“ u Skupštini Srbije, dr Sulejman Uglijanin.

88. Rouz-Rot seminar u Beogradu je okupio preko 130 učesnika, članova Parlamentarne skupštine NATO-a, poslanika, iz zemalja članica NATO-a, zemalja članica Partnertstva za mir, predstavnika Vlada, predstavnike države domaćina, kao i međunarodnih organizacija, predstavnike diplomatskog kora, akademske zajednice i predstavnike civilnog društva.

Teme ovog seminara fokusirane su na regionalna i aktuelna bezbednosna pitanja, na tok procesa evropskih i evroatlantskih integracija Republike Srbije i regiona Zapadnog Balkana, borbu protiv korupcije i kriminala u državama regiona, te zajednički izazov koji predstavlja angažovanje stranih boraca na Bliskom istoku i Severu Afrike.

U svojstvu predsjednika Bošnjačkog nacionalnog vijeća i manjinske Parlamentarne grupe „SDA Sandžaka-PDD“ u Skupštini Srbije, dr Sulejman Uglijanin je

danas govorio na temu „Strani borci na Bliskom Istoku i Sjeveru Afrike: zajednički izazov“.

Govor predsjednika BNV-a i manjinske Parlamentarne grupe „SDA Sandžaka-PDD“ u Skupštini Srbije, dr Sulejmana Uglijanina, prenosimo u cijelosti:

„Poštovani predsjedniče, poštovani članovi Parlamentarne Skupštine, poštovane kolege i koleginice narodni poslanici i članovi Vlade, pripala mi je velika da čast da se danas obratim u svojstvu predsjednika Bošnjačkog nacionalnog vijeća u Srbiji i kao predsjednik manjinskog poslaničkog kluba „SDA Sandžaka – PDD“ u Parlamentu Republike Srbije, koji čine legitimni predstavnici Bošnjaka Sandžaka i Albanaca Preševske doline.

U ime Bošnjaka, jednog malog evropskog naroda, zahvaljujem se organizatorima na počasti i prilici da govorim na ovako važnom mjestu i pred ovako

važnim skupom.

Ja sam na čelu Stranke demokratske akcije Sandžaka, koja je parlamentarna stranka na svim nivoima od svog osnivanja 1990. godine.

Bošnjaci u Srbiji već 25 godina aktivno učestvuju u demokratskim procesima kroz SDA Sandžaka kao manjinsku, bošnjačku stranku i Bošnjačko nacionalno vijeće, kao najviše legitimno predstavničko tijelo u Srbiji.

Jedan od glavnih ciljeva naše stranke je zalaganje za evropske i evroatlantske integracije, za šta već 25 godina imamo podršku Bošnjačkog naroda.

Smatramo da se članstvom Srbije u EU i evroatlantskim institucijama i organizacijama stiču osnovni uslovi sigurnosti, saradnje i povjerenja u regionu, što je ideal Bošnjaka koji ovdje žive.

Otvaranje procesa pregovora za pristupanje Srbije EU je dostizanje jednog našeg cilja i razlog da budemo zadovoljni i sretni.

Bošnjaci Sandžaka su miroljubiv, civilizovan, kulturni, odgovoran, svjestan i dobro organizovan narod, koji od pada komunizma i uvođenja višepartijskog sistema ima svoju stranku i nacionalno vijeće, preko kojih već 25 godina pokušava da ostvari svoja prava kroz institucije sistema u svojoj zemlji. Danas smo suočeni sa jednom vrlo opasnom pojmom koja nas sve zabrinjava, a to su strani plaćenici na ratističima na Bliskom Istoku, Siriji, Sjeveru Afrike i Ukrajini, koji su prijetnja Evropi i čitavom svijetu.

Prema informacijama iz medija, oko 4.000 ljudi iz evropskih zemalja je do sada registrovano da učestvuje u ratu u Siriji.

U medijima također postoje informacije da je nekoliko građana Srbije registrovano na ovim frontovima.

Ukupan osjećaj u regionu Sandžaka prema ovim takozvanim „borcima“ je veoma negativan, kao i prema ovoj pojavi uopšte.

Kao lider SDA Sandžaka, najjače političke partije u Sandžaku, i kao Predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća, svakodnevno radim na terenu i niko u

Jedan od glavnih ciljeva naše stranke je zalaganje za evropske i evroatlantske integracije, za šta već 25 godina imamo podršku Bošnjačkog naroda

Bošnjaci Sandžaka su miroljubiv, civilizovan, kulturni, odgovoran, svjestan i dobro organizovan narod, koji od pada komunizma i uvođenja višepartijskog sistema ima svoju stranku i nacionalno vijeće preko kojih već 25 godina pokušava da ostvari svoja prava kroz institucije sistema u svojoj zemlji.

Upkros određenim problemima, država Srbija je napravila veliki iskorak u odnosu prema predstvincima manjinskih zajednica

Srbiji nema bolje razumijevanje tamošnjih dješavanja. Ljudi iz moje izborne baze me pitaju za razloge zbog čega se pojedini mladi ljudi uključuju u rat u Siriji i Bliskom Istoku.

Roditelji, zabrinuti za svoju djecu, se pitaju i traže od nas da nađemo odgovor na ovo pitanje i rješenje kako da se iskorijene ovakve negativne i štetne pojave.

Ni ja kao politički lider, niti ljudi u regionu, ne znamo razloge za takve pojave i jasno je da iza svega toga stoje neki vanjski uticaji.

S obzirom, da se nalazim na čelu najznačajnijeg predstavničkog tijela Bošnjaka u Srbiji, moja obaveza je da nađem način da se zaštiti tradicija i kultura ovog malog naroda od ovih štetnih trendova koji je ugrožavaju, a koji dolaze spolja. Smatram i da je odgovornost i obaveza države da u tome pomogne.

Postoje slučajevi da mladi ljudi, u potrazi za poslom, odlaže u zemlje Zapadne Evrope i tamo postaju meta i žrtve nekih tamošnjih centara za regрутovanje. Država ima mogućnosti i mehanizme da ispita koje su to organizacije koje vrbuju našu djecu za odlazak na strana ratišta. S tim u vezi sam i kontaktirao neke nadležne državne organe i tražio detaljnije informacije o svemu ovome.

Zbog toga je potrebno otvoriti radna mjestra, posebno u 46 najnerazvijenih

opština u zemlji, gdje živi oko 930.000 ljudi, među kojima su uglavnom manjine. Nakon prošlogodišnjih poplava koje su zadesile Srbiju ovaj broj je skoro dvostruko veći. Tu nam je neophodno razumijevanje i finansijska pomoć šire međunarodne zajednice, posebno Evropske Unije.

Investiranjem u održivi privredni razvoj ćemo povećati mogućnosti mladim ljudima za pronašetak posla kod kuće i time sprječiti ovakve, ali i druge štetne pojave što je od vitalnog značaja za našu zemlju i regionalnu stabilnost na Balkanu.

Kada su u pitanju Bošnjaci Sandžaka imamo još jednu opasnu pojavu koja kod Bošnjačkog naroda u Srbiji izaziva veliku zabrinutost, jer pojedini srpski

mediji i neodgovorni politički zvaničnici zlonamjerno pokušavaju da čitav Bošnjački narod povežu sa ekstremnim zločinačkim organizacijama koje učestvuju na ratištima na Bliskom Istoku i Sjeveru Afrike.

Svi poglavari Islamskih vjerskih zajednica na Balkanu su složni da takozvana organizacija „ISIL“ i pokreti slični njemu nemaju nikakve veze sa Islamom. Takve grupe svojim djelovanjem skrnave vjeru i nanose ogromnu štetu svim muslimanima u svijetu.

Mi smo protiv vjerskog šovinizma, nacional-fašizma i socijal-rasizma, kao izvora svakog zla, te protiv upotrebe sile i nasilja za postizanje političkih ciljeva i nametanja političkih rješenja. I sami Bošnjaci su u ratovima u bivšoj Jugoslaviji bili žrtve nepravednog ubijanja, zato imaju moralnu obavezu da iskažu posebnu osjetljivost na ubijanje i zlostavljanje ljudi.

Zato se danas posebno obraćam Vama, uvaženi članovi Parlamentarne skupštine, organizacije koja je od svog osnivanja garant očuvanja svjetskog mira i čuvar međunarodnog poretku i pozivam vas da damo jedinstven odgovor na sve ovakve pojave koje su prijetnja međunarodnom miru i sigurnosti. Ove pojave nisu i ne smiju biti nešto što treba koristiti u političke svrhe.

U tom cilju je potrebno odblokirati pristup nacionalnim, regionalnim i lokalnim medijima koji bi znatno olakšali informisanje i edukaciju javnosti o štetnosti ovakvih pojava i zloupotrebu vjere i vjerskih osjećanja.

Kao predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća i parlamentarne Stranke demokratske akcije Sandžaka, tvrdim da samo zajedničkim aktivnostima možemo eliminisati i sprječiti ovakve štetne pojave. Hvala“.

Prema informacijama iz medija, oko 4.000 ljudi iz evropskih zemalja je do sada registrovano kao učesnici rata u Siriji

Poverenica za zaštitu ravnopravnosti: U 2014. posrednu diskriminaciju ne prepoznaće čak 41% predstavnika organa javne uprave

Istraživanje javnog mnjenja pokazalo je da najveće predispozicije za diskriminaciju postoje u odnosu na LGBT osobe, pripadnike drugih etničkih zajednica i pripadnike manjinskih verskih zajednica.

Većina građana je mišljenja da je društvo u kome živimo diskriminatorsko, čak dve trećine ispitanih smatra da je diskriminacija prisutna u našoj zemlji. Građani ocenjuju da su najdiskriminisani u Srbiji žene (42 odsto) i Romi (41,5 odsto),

a slede osobe sa invaliditetom (28,4 odsto), siromašne osobe (27 odsto) i starije osobe (24,5 odsto), deca (18,6 odsto) i pripadnici seksualnih manjina (16,4 odsto). Više od trećine ispitanih smatra da je diskriminacija najprisut-

Građani ocenjuju da su najdiskriminisani u Srbiji žene i Romi

nija prilikom zapošljavanja. Najveća etnička distanca postoji prema Albancima, Hrvatima, Bošnjacima i Romima, dok je najveća socijalna distanca prema LGBT populaciji i osobama koje žive sa HIV-om.

Diskriminacija prema Romima najviše je izražena u oblasti obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite i stanovanja

Samo u kontekstu ljudskog, odnosno toplih ljudskih biografija, moći ćemo da shvatimo dimenzije tragedije koja se dogodiла

Deca romske nacionalnosti i deca sa smetnjama u razvoju i invaliditetom najčešće su diskriminisana u obrazovnom sistemu, u predškolskim ustanovama i školama

Glavni nalazi istraživanja o odnosu predstavnika javne vlasti prema diskriminaciji u Srbiji

Kada je reč o predstavnicima organa javne vlasti, istraživanje pokazuje da oni doživljavaju diskriminaciju kao negativnu pojavu, a 74 odsto smatra da je diskriminacija prisutna u Srbiji. Na pitanje koje su grupe najizloženije diskriminaciji, među ispitanicima najveća saglasnost (preko 60 odsto) postoji u slučaju siromašnih, Roma, osoba s invaliditetom i predstavnika seksualnih manjina, a zapošljavanje je oblast u kojoj ima najviše diskriminacije. Ovo istraživanje pokazalo je da su predstavnici javne vlasti samo delimično upoznati sa antidiskriminacionim propisima, da znatan deo ispitanika ne pravi razliku između diskriminacije i predrasuda, kao ni između mobinga i diskriminacije. Posrednu diskriminaciju ne prepoznaje čak 41 odsto predstavnika organa javne vlasti. Ispitanici smatraju da predstavnici organa javne vlasti imaju predrasude prema određenim grupama, posebno prema LGBT populaciji, predstavnicima malih verskih zajedница, osobama koje žive sa HIV-om, Romima i deci sa smetnjama u razvoju. Zabrinjavajuće je da skoro polovina ispitanika smatra da su

diskriminisane grupe same odgovorne za svoj položaj, kao i da je „tolerancija različitosti otisla u drugu krajnost i da sada predstavnici manjina (etničkih, seksualnih) imaju više prava nego većinska populacija“.

Ključni problemi u ostvarivanju zaštite od diskriminacije:

● Diskriminacija na osnovu nacionalne pripadnosti:

Diskriminacija prema Romima najviše je izražena u oblasti obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite i stanovanja;

● Diskriminacija izbeglica, interno raseljenih lica, migranata i tražilaca azila:

43.763 izbeglih lica i više od 200.000 interno raseljenih lica sa Kosova i Metohije, od čega 1.369 živi u 22 kolektivna centra;

● Diskriminacija na osnovu invaliditeta:

Visok stepen nezaposlenosti, nizak stepen obrazovanja, siromaštvo, politička nezastupljenost, nasilje kojem su posebno izložene žene sa invaliditetom, rizik od institucionalizacije, kao i otežan pristup javnim objektima, površinama i

“Iz pritužbi se može zaključiti da se predstavnici nacionalnih manjina često osećaju diskriminisano, posebno u postupcima zapošljavanja ili na poslu, pred organima javne vlasti, čak i u situacijama kada nema povrede prava na ravnopravnost”

Nevena Petrušić

uslugama;

● Diskriminacija osoba koje žive sa HIV/AIDS-om:

izložene su diskriminaciji i stigmatizaciji u skoro svim sferama od tretmana u zdravstvenim centrima, reakcija okoline i porodice, pa do sfere rada i zapošljavanja;

● Diskriminacija na osnovu pola:

Nasilje u porodici, seksualno nasilje i drugi oblici rodno zasnovanog nasilja su svakodnevna pojava;

● Diskriminacija na osnovu starosnog doba:

Osobe starije od 50 godina predstavljaju 26 odsto ukupnog broja nezaposlenih;

● Diskriminacija dece:

Deca romske nacionalnosti i deca sa smetnjama u razvoju i invaliditetom najčešće su diskriminisana u obrazovnom sistemu, u predškolskim ustanovama i školama;

● Diskriminacija na osnovu seksualne orijentacije:

Pretnje, govor mržnje i otvoreni vidovi nasilja, najčešći su oblici diskriminacije LGBT osoba;

Iako je pravni okvir zaštite nacionalnih manjina u Srbiji zadovoljavajući, predstavnici nacionalnih manjina osećaju se diskriminisano, a istraživanja pokazuju postojanje socijalne distance prema pojedinim nacionalnim manjinama – Albancima, Romima, Hrvatima i Bošnjacima. Kao što je već napomenuto, najveći broj pritužbi upućenih Povereniku za zaštitu ravnopravnosti odnosio se na diskriminaciju na osnovu nacionalne pripadnosti. Iz pritužbi se može

Prema podacima istraživanja MICS 2014, samo 6 odsto dece iz romskih naselja uzrasta od 3-4 godine pohađa programe predškolskog obrazovanja

Položaj romske nacionalne manjine u Srbiji i dalje je loš, često su izloženi otvorenom i rasprostranjenom govoru mržnje

zaključiti da se pripadnici nacionalnih manjina često osećaju diskriminisani, posebno u postupcima zapošljavanja ili na poslu, pred organima javne vlasti, čak i u situacijama kada nema povrede prava na ravnopravnost.

U oktobru 2014. godine održani su izbori za nacionalne savete nacionalnih manjina, a prema oceni samih nacionalnih saveta, organizacija ovih izbora bila je bolja nego prethodni put, bez većih nepravilnosti koji bi mogli da utiču na regularnost izbora.

Na kraju mandata prethodnog saziva nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Pokrajinski ombudsman sproveo je istraživanje o primeni Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Istraživanje je pokazalo da su nacionalni saveti bili najaktivniji u vršenju svojih ovlašćenja u oblasti obrazovanja, službene upotrebe jezika i pisma i kulture, dok je najmanje aktivnosti zabeleženo u vršenju ovlašćenja u oblasti obaveštavanja. Nacionalni saveti bili su najaktivniji u vršenju svojih ovlašćenja u prve dve godine od stupanja zakona na snagu.

Ustavni sud Srbije, odlukom od januara 2014. godine, utvrdio je da pojedine odredbe Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina nisu u saglasnosti sa Ustavom. Polazeći od činjenice da su Ustavom određene četiri oblasti u kojima pripadnici nacionalnih manjina preko svojih izabranih nacionalnih saveta, radi očuvanja svog identiteta, ostvaruju dodatna, kolektivna prava (obrazovanje, kultura, informisanje i službena upotreba jezika i pisma), Ustavni sud, između ostalog, utvrdio je da su neustavne odredbe kojima je dato ovlašćenje nacionalnim savetima u drugim oblastima od značaja za očuvanje identiteta nacionalnih manjina, a ocenio je i da odredba kojom se propisuju ovlašćenja nacionalnih saveta u odnosu na tzv. ustanove od posebnog značaja za nacionalne manjine ne ispu-

njava osnovne standarde određenosti i predvidljivosti, što je ključni element ostvarivanja načela vladavine prava.

U Informaciji o službenoj upotrebi jezika nacionalnih manjina u upravama jedinica lokalne samouprave u centralnoj Srbiji, navedeno je da sve uprave jedinica lokalne samouprave u kojima je uveden u upotrebu manjinski jezik, imaju kadrovske kapacitete za upotrebu manjinskog jezika. Podaci pokazuju da se usmena i pisana komunikacija ostvaruju i na manjinskom jeziku koji je u službenoj upotrebi, ali se ovi podaci ne reflektuju na obim vođenja upravnih postupaka na tim jezicima. U ovom dokumentu je navedeno da se ne mogu utvrditi razlozi za ovakvo stanje kada su u pitanju upravni postupci na manjinskim jezicima, kao i da nacionalni saveti nacionalnih manjina smatraju da su glavni razlozi to što pripadnici nacionalnih manjina ne poznaju dovoljno svoja prava i nedovoljna obučenost službenika u jedinicama lokalnih samouprava. Po pitanju izdavanja matičnih knjiga i vođenja postupaka u oblasti matičnih knjiga, navedeno je da se dvojezični obrasci izvoda i uverenja nisu izdavali samo u lokalnim samoupravama u kojima je u službenoj upotrebi bugarski jezik.

Položaj romske nacionalne manjine u Srbiji i dalje je loš, često su izloženi otvorenom i rasprostranjenom govoru mržnje, a diskriminacija prema Romima najviše je izražena u oblasti obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite i stanovanja, što pokazuju i pritužbe podnute Povereniku za zaštitu ravнопravnosti. Iako postoje izvesni pomaci u pravcu poboljšanja položaja romske nacionalne manjine, potrebno je preduzeti još čitav niz mera kako bi se došlo do suštinskih promena. Tome u prilog govoru i podatak da romski civilni sektor zagovara redefinisanje trenutnih politika, kao

trenutnih i sporadičnih akcija i uvođenje holističkog pristupa rešavanju problema javnih politika prema romskoj manjini.

Romska deca su i dalje diskriminisana u obrazovanju, a prethodnih godina su zabeleženi slučajevi segregacije romske dece u obrazovanju. Prema podacima istraživanja MICS 2014, samo 6 odsto dece iz romskih naselja uzrasta od 3-4 godine pohađa programe predškolskog obrazovanja. U opštoj populaciji 97 odsto dece uzrasta za polazak u školu, pohađa prvi razred osnovne škole, naspram 69 odsto dece iz romskih naselja. Takođe, 89 odsto dece iz opšte populacije uzrasta 14-18 godina pohađa srednju školu, u poređenju sa 22 odsto dece iz romskih naselja, istog uzrasta. Ovi podaci su alarmantni i više nego zabrinjavajući.

Izveštaj "Ostvarivanje i praćenje standarda kvaliteta zdravstvene zaštite Roma u Srbiji" sprovedeno 2014. godine pokazuje da je očekivana dužina trajanja života Roma u Srbiji za 12,4 godine kraća u odnosu na stanovništvo Srbije, opšta standardizovana stopa mortaliteta Roma u 2011. godini veća je za 28 odsto od stopa mortaliteta u Srbiji, a smrtnost romske dece do pete godine, dva puta je veća u odnosu na opštu populaciju.

Krajem 2014. godine urađena je Polazna studija za izradu Strategije za inkluziju Roma u Srbiji usaglašena sa Strategijom Evropa 2020., koja predstavlja polaznu osnovu za drugu Dekadu Roma. Nova strategija će se fokusirati na obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje i zdravlje, a posebna pažnja posvetiće se rodnoj ravnopravnosti, položaju interno raseljenih Roma, unapređenju položaja i zaštiti dece, kao i zaštiti kulturnog identiteta Roma.

Izveštaj "Ostvarivanje i praćenje standarda kvaliteta zdravstvene zaštite Roma u Srbiji" sprovedeno 2014. godine pokazuje da je očekivana dužina trajanja života Roma u Srbiji za 12,4 godine kraća u odnosu na prosek Srbije

Konstitutivna sednica Saveta za nacionalne manjine

Savet za nacionalne manjine održao je 24. aprila konstitutivnu sednicu, pod predsedavanjem potpredsednice Vlade i ministarke državne uprave i lokalne samouprave, Kori Udovički, koja je naglasila da Srbija sa ponosom može da istakne da predstavlja multietničku zajednicu u kojoj živi oko 30 nacionalnih zajednica.

Kako je saopšteno iz Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, ona je ukazala da su svim nacionalnim zajednicama, uz poštovanje najviših međunarodnih standarda, Ustavom garantovana manjinska prava.

"Različite nacionalne zajednice, sa matičnom državom ili bez nje, različite veličine i specifičnosti, uživaju pravo na sopstveni identitet i kulturnu samoupravu", rekla je Udovički.

Prema njenim rečima, Srbija sa ponosom može da kaže da je prevazišla najveće izazove složenog nasleđa multietničkih konflikata, a da se danas započinje proces prevazilaženja dosadašnje neefikasne, nedelotvorne politike prema pripadnicima nacionalnih manjina.

Ona je dodala da će Savet, koji se posle šest godina sastaje, učiniti sve da

obezbedi zaštitu prava i interesa koje je društvo prepoznalo kao posebne i da je odlučno da drži proces izvan dnevne politike ili mandata jedne Vlade.

"Različite nacionalne zajednice, sa matičnom državom ili bez nje, različite veličine i specifičnosti, uživaju pravo na sopstveni identitet i kulturnu samoupravu"

Kori Udovički

Udovički je naglasila da ovaj proces podrazumeva promenu odnosa države prema nacionalnim manjinama, ali i

promenu odnosa predstavnika nacionalnih manjina prema državi.

"On podrazumeva uspostavljanje dijaloga sa jasno postavljenim okvirima, puno uvažavanje države Srbije uz puno uvažavanje kulturne autonomije i identiteta pripadnika nacionalnih manjina", rekla je potpredsednica Vlade.

Na sednici je zaključeno da se u periodu maj-jun održe radni sastanci resornih ministara, članova Saveta sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Teme i plan sastanaka će predložiti novoformirana Koordinacija nacionalnih saveta nacionalnih manjina u saradnji sa Kancelarijom Vlade za ljudska i manjinska prava, kaže se u saopštenju.

U radu sednica su, pored Udovički, učestvovali i ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Srđan Verbić, ministar kulture i informisanja, Ivan Tasovac, državni sekretar u Ministarstvu spoljnih poslova, Veljko Odalović i državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, Ivan Bošnjak, kao i predstavnici 20 nacionalnih saveta i Savez jevrejskih opština Srbije.

Na sednici je zaključeno da se u periodu maj-jun održe radni sastanci resornih ministara, članova Saveta sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina

OSTVARIVANJE I ZAŠTITA MANJINSKIH PRAVA U REPUBLICI SRBIJI

Izrada Akcijskog plana

Zvonko Sarić

Konstituiran novi saziv Koordinacije nacionalnih vijeća nacionalnih manjina | Formirana Posebna radna skupina za izradu Prijedloga akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina

UBeogradu su održana 7. travnja, dva važna konstitutivna sastanka, glede sprovodenja ostvarivanja i zaštite manjinskih prava u Republici Srbiji. Istoga dana, prvo je održan sastanak Koordinacije nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, a zatim i prvi sastanak Posebne radne skupine za izradu Prijedloga akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

Tako je konstituiran novi saziv Koordinacije, nakon što su prošle godine izabrani novi sazivi nacionalnih vijeća. Članove Koordinacije čine predstavnici svih nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, dok je za predsjedavajuću ove Koordinacije izabrana Ana Tomanova Makonova iz slovačke nacionalne zajednice, a za zamjenika Esad Džudžo iz bošnjačke zajednice. Na sastanku Koordinacije naglašena je potreba za pokretanjem rada republičkog Savjeta za nacionalne manjine, a predloženo je i proširenje Posebne radne skupine za izradu Prijedloga akcijskog plana, od 24 predložena člana, za još dva člana predstavnika nacionalnih manjina, kao i da predsjedavajuća Koordinacije također bude član te skupine, a da predstavnici nacionalnih manjina, koji su imenovani u tu skupinu, imaju i svoje zamjenike. Ovi prijedlozi su prihvaćeni na konstitutivnom sastanku Posebne radne skupine, na kojemu je za predsjednika izabran Čedomir Backović, pomoćnik Ministra pravde i šef pregovaračke skupine za poglavlje 23. pregovora s EU, a rad je bio fokusiran na dogовору о методологији и динамici izrade Prijedloga akcijskog plana.

Na ovim sastancima su bili nazočni i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, dr Slaven Bačić, i predsjednik Izvršnog odbora HNV-a, Darko Sarić Lukendić.

PREKINUTI IGRU »GLUHIH TELEFONA«

»lako konstitutivan, sastanak Koordinacije nacionalnih vijeća jest značajan, jer su budući sastanci tog tijela mjesto na kojima će se pojedina pitanja koja

su važna za nacionalne manjine usuglasiti i onda će se, kao i u prethodnom periodu, na taj način pristupati spram državnih tijela u vezi rješavanja određene manjinske problematike. To je posebno značajno i u ovo vrijeme, kada već nekoliko godina unazad ne funkcioniра republički Savjet za nacionalne manjine, te Koordinacija, u tom smislu, popunjava vakuum, određenu prazninu koja je nastala zbog toga. Jednostavno, postoji zakon prema kojemu tim tijelom predsjedava premijer, a uz njega su u tom tijelu i ministri i predstavnici svih nacionalnih vijeća, ali to tijelo ne funkcioniра ni dan-danas«, kaže Darko Sarić Lukendić, član Koordinacije, navodi kako taj Savjet nije funkcioniраo ni kada je premijer bio Ivica Dačić, dok je u vrijeme Vlade Mirka Cvetkovića to tijelo bilo konstituirano, ali se nikada nije sastalo.

»Premijer Vučić je, evo, nedavno imenovan za predsjedavajućeg tog Savjeta, a što je zakonska obveza, a funkcioniranje tog tijela je važno zato što je to prilika da na tim, budućim, eventualnim sjednicama, predstavnici nacionalnih vijeća izravno komuniciraju glede ostvarivanja svojih manjinskih prava s onima, koji su nadležni da ta prava realiziraju u praksi, a to su nadležna ministarstva i premijer. Ako tog tijela nema, onda nema prilike da se komunicira na institucionalnoj razini s vladom i ministrima i onda imamo aktualnu situaciju da se 'dopisujemo' i igramo se 'gluhih telefona'. Cinjenica da to tijelo nije konstituirano, jasno govori o nakani nadležnih srpskih institucija da se koči i usporava ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava, što je inače i bio zaključak prethodnih saziva nacionalnih vijeća, pa tako i od strane

Premijer Vučić je, evo, nedavno imenovan za predsjedavajućeg tog Savjeta, a što je zakonska obveza, a funkcioniranje tog tijela je važno zato što je to prilika da na tim, budućim, eventualnim sjednicama, predstavnici nacionalnih vijeća izravno komuniciraju glede ostvarivanja svojih manjinskih prava s onima, koji su nadležni da ta prava realiziraju u praksi

Darko Sarić Lukendić

Koordinacije.«

PROŠIRENJE SASTAVA POSEBNE RADNE SKUPINE

Jedna od značajnih točki na sastanku Koordinacije je bilo pitanje članova nacionalnih vijeća koji će sudjelovati u izradi Prijedloga akcijskog plana.

»Na sastanku sam sugerirao kako bi bilo dobro da u toj Posebnoj radnoj skupini za izradu Prijedloga akcijskog plana sva nacionalna vijeća imaju bar jednog predstavnika, što nije bio slučaj prema inicijalnom prijedlogu sastava te skupine od strane Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave. Budući da je

Može se zaključiti da su se mladi ljudi iz Hrvatske i Vojvodine, koji su trenutačno ovdje, upoznali i podijelili svoja iskustva kao manjina u sredinama u kojoj žive

Dogovoren je da bude održan i četvrti seminar kako bi konačno dogovorili neke natuknice buduće suradnje

poglavlje 23 od krucijalnog značaja za ostvarivanje manjinskih prava, iznio sam mišljenje da je važno uzeti u obzir specifičnost, probleme i interes svake manjinske zajednice u pokušaju ostvarivanja tih prava. Ovakva vrsta moje diskusije nije naišla na odobravanje, prije svega od Mirka Bajića iz Bunjevačkog nacionalnog vijeća ne-Hrvata, uz njegovo obrazloženje da bi takvo što devalvralo značaj Posebne radne skupine koja bi onda bila preglomazna, te da tako proširena, ne bi mogla funkcionalno raditi, kaže Sarić Lukendić i ističe kako je na sastanku ipak usvojeno kompromisno rješenje da se zatraži proširenje sastava Posebne radne skupine od 24. člana, za još dva predstavnika i to iz romske i albanske nacionalne zajednice, kao i da aktualna predsjedavajuća Koordinacije, Tomanova Makanova, bude član te Posebne radne skupine, a zahtređeno je i da predstavnici nacionalnih zajednica, koji su imenovani u tu radnu skupinu, imaju svoje zamjenike. Ovi prijedlozi su prihvaćeni na konstitutivnoj sjednici Posebne radne skupine za izradu Prijedloga akcijskog plana.

Sarić Lukendić kaže i da će se dinamika rada Koordinacije regulirati na način da prati aktivnosti Posebne radne skupine, te će se neposredno prije sastanaka Posebne radne skupine održavati i sastanci Koordinacije, na kojima će se analizirati pristigli prijedlozi za Akcijski plan.

IMENOVANJE ČLANOVA BEZ SUDJELOVANJA VIJEĆA

Rješenjem ministricе državne uprave i lokalne samouprave, Kori Udovički, obrazovana je Posebna radna skupina za izradu Prijedloga akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina. U obrazloženju ovog rješenja se, među ostalim, navodi kako Republika Srbija planira da kroz inkluzivan i transparentan proces izradi Akcijski plan za ostvarivanje

prava nacionalnih manjina, kojim će se osigurati implementacija postojećeg zakonodavstva, a u izradi spomenutog Akcijskog plana, Republika Srbija će se voditi relevantnim preporukama iznijetim o Srbiji u Trećem mišljenju Savjetodavnog komiteta u kontekstu Okvirne konvencije Savjeta Europe o zaštiti nacionalnih manjina. Kako se navodi, u svim etapama izrade ovog strateškog dokumenta, veliki značaj će biti posvećen punoj inkluziji svih zainteresiranih strana, kako vijeća nacionalnih manjina, tako i organizacija civilnog društva i svih relevantnih tijela javnih vlasti, a načelo transparentnosti će biti poštovano u svim koracima izrade Posebnog akcijskog plana. Na sastanku Posebne radne skupine bio je i dr Slaven Bačić u svojstvu člana. On konkretno pojašnjava kako je formirano ovo tijelo i na kojim osnovama će se odvijati rad tog tijela.

»Radi se o Posebnoj radnoj skupini za izradu Prijedloga akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, koja su jedan od segmenata Poglavlja 23 - pravosuđe i temeljna prava.

Dakle, manjinska prava dio su velikoga Akcijskog plana za poglavlje 23 (nekoliko stranica od oko ukupno oko 200 stranica), kojega je prvi nacrt donesen u kolovozu prošle godine, a drugi nacrt u prosincu, koji su, barem kada je riječ o manjinskim pitanjima, doneseni bez ikakve inkluzivnosti manjinskoga sektora: manjinska vijeća nisu službeno obaviještena o njegovoj izradi, a na uvid je javnosti prvi nacrt stavljen putem internetske stranice Ministarstva pravde u vrijeme godišnjih odmora, koje se poklopilo s predizbornim razdobljem za izbore za nacionalna vijeća. Zbog niza otvorenih pitanja vezanih za manjinska prava, iz Europske unije sugerirana je izrada Posebnoga akcijskoga plava za ostvarivanje prava nacionalnih manjina,

te je u ožujku ove godine ministrica državne uprave i lokalne samouprave formirala posebnu radnu skupinu za njegovu izradu. Nažalost, i ovaj je put to učinjeno bez inkluzivnosti manjinskih vijeća, jer ne samo da o formiranju ove radne skupine manjinska vijeća nisu službeno obaviještena, nego je i njezinih 6 članova iz reda manjinskih vijeća, a skupina broji ukupno 24 člana, imenovan bez sudjelovanja vijeća, i bez da nam je poznato po kojim kriterijima je određeno da u ovu skupinu uđu predsjednici mađarskoga, bošnjačkog, hrvatskog, rumunjskog, vlaškog, bunjevačkog i makedonskog vijeća. Na čelu obje radne skupine, za izradu Akcijskog plana za poglavlje 23 i Posebnog akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, je pomoćnik ministra pravde, Čedomir Backović, inače rodom Somborac. Istoga dana kada je održana konstituirajuća sjednica ove Posebne radne skupine, u Beogradu je prije toga održana i Koordinacija nacionalnih vijeća, na kojoj je predstavnik HNV-a inzistirao da u radnu skupinu uđu predstavnici svih manjinskih vijeća, ali je Koordinacija usvojila stajalište da se radna skupina proširi najmanje s članovima romskog, albanskog i slovačkog vijeća. Na ovom sastanku Koordinacije izabrana je i nova predsjedavajuća koordinacije, Ana Tomanová Makanová, predsjednica slovačkog nacionalnog vijeća, koja je ovaj zahtjev na konstituirajućoj sjednici radne skupine iznijela kao zahtjev za proširenje skupine za predstavnike ove tri manjinske zajednice, pri čemu ona ulazi u radnu skupinu umjesto ranijeg predsjedavajućeg Koordinacije - predsjednika makedonskoga vijeća, o čemu će odluku donijeti ministrica Udovički.«

Tekst je uz odobrenje preuzet iz časopisa Hrvatska riječ - [/www.hrvatskarijec.rs/](http://www.hrvatskarijec.rs/)

IDENTIFICIRATI OTVORENA PITANJA

U razgovoru, Slaven Bačić je iznio i ocjenu značaja formiranja Posebne radne skupine glede budućeg ostvarivanja manjinskih prava, pa tako i nas Hrvata. »Izrada Posebnog akcijskog plana za ostvarivanje nacionalnih manjina iznimno je važna za manjinske zajednice, jer će se, nakon što poglavlje 23 bude otvoreno, ispunjenost uvjeta za zatvaranje ovog poglavlja, kada je riječ o manjinskim pravima, provjeravati isključivo po temama i indikatorima iz Akcijskoga plana koji bude usvojen prije otvaranja pregovora o poglavlju 23! U tome smislu, napomenuo bih da je HNV ove godine dostavio Tanji Miščević, šefici Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Srbije Europskoj Uniji, svoje prijedloge za manjinski segment ‘velikog’ Akcijskog plana za poglavlje 23, te je dio njih uvršten u treći nacrt koji će uskoro biti predstavljen našoj javnosti i Europskoj komisiji. Isto tako bih dodao da, pošto je u okviru Ministarstva prosvjete počela izrada posebnog Akcijskog plana za obrazovanje na manjinskim jezicima, o čemu je Hrvatska riječ već pisala, HNV je čelnicima Radne skupine za njegovu izradu također dostavio prijedloge tema te indikatore njihovog ispunjavanja. Dodao bih da je početak izrade Akcijskog plana za obrazovanje na manjinskim jezicima, za razliku od druga dva akcijska plana o kojem smo razgovarali, primjer kako se ostvaruje inkluzivnost manjina – dakle, službeno smo obaviješteni o početku njegove izrade, čelnici Radne skupine posjetili su manjinska vijeća prije početka izrade plana i kroz razgovor identificirali otvorena pitanja te smo u procesu komunikacije s radnom skupinom već na početku dostavili svoje prijedloge. O dinamici dalnjih aktivnosti Posebne radne skupine, dr Slaven Bačić kaže da je na konstituirajućoj sjednici dogovoreno da se u narednim tjednima

Slaven Bačić

sastavi kostur budućega akcijskoga plana te identificiraju pitanja koja bi ušla u akcijski plan. »Pri tome će posebna skupina stručnjaka, na temelju službenih izvješća europskih eksperata o stanju manjinskih prava te o primjeni Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima sastavi prvi tekst, no, u sastavu ove skupine opet neće biti predstavnika manjina. Planirano je da Posebni akcijski plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina bude završen do konca godine. Tijekom ovoga dosta kratkog razdoblja, kao član radne skupine nastojat ću da najznačajnija otvorena pitanja za našu zajednicu nađu svoje mjesto u akcijskom planu. U tome ću najtješnje surađivati s resornim članovima Izvršnoga odbora, a sve radne tekstove dostavljat ćemo vijećnicima, drugim tijelima Vijeća te našim manjinskim ustanovama, organizacijama i udrugama radi što potpunijeg identificiranja otvorenih pitanja i dobivanja prijedloga o praćenju njihovoga rješavanja.

UNAPRIJEDITI PRAVNI OKVIR ZA MANJINSKA PITANJA

Dr Slaven Bačić kaže da su otvorena pitanja glede manjinskih prava više puta predočavana domaćim i međunarodnim sugovornicima. »To su stajališta koja su predstavnici HNV-a već iznosili na ovo-godišnjim sastancima s domaćim i međunarodnim sugovornicima, osobito Luci Bianconiju, šefu političkoga odjela pri Delegaciji EU u Beogradu, Anne Brasseur, predsjednici Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, članovima Eskpertske misije Europske komisije, profesoru Reineru Hofmannu i Diti Kudelovoju, te Michaelu Kirbyju, veleposlaniku SAD u Srbiji, o kojima je Hrvatska riječ redovito izvještavala. U osnovi, riječ je o pitanjima koja smo već dostavili Pregovaračkom timu za vođenje pregovora o pristupanju Srbije Europskoj uniji i Ministarstvu prosvjete, o čemu smo maloprije razgovarali. U svojoj diskusiji na prvom sastanku Posebne radne skupine pozdravio sam proces europskih integracija Srbije i iznio zajedničku želju da kroz ovaj proces poboljšamo stanje ljudskih prava uopće, pa tako i manjinskih prava u Srbiji, ali i iznio i rečene primjedbe o nedostatku inkluzivnosti manjina u dosadašnjim procesima i nadu da će u budućem radu ovo biti prevladano. Pri tome sam osporio stajalište predsjednika radne skupine da su postojeći propisi dobri i da bi se Posebna radna skupina trebala fokusirati na njihovu provedbu, ukazujući da se rad Posebne radne skupine ne može

ograničiti samo na provedbu postojećih propisa, već se mora raditi i na unapređenje pravnoga okvira za manjinska prava.«

ČLANOVI POSEBNE RADNE SKUPINE

Čedomir Backović, ispred Ministarstva pravde, Suzana Paunović, ispred Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Ivan Bošnjak, ispred Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Nenad Ivanišević, ispred Ministarstva za rad, zapošljavanje boracka i socijalna pitanja, Zoran Lužanin, ispred Ministarstva prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja, Saša Mirković, ispred Ministarstva za kulturu i informiranje, Zoran Lazarov, ispred Ministarstva unutrašnjih poslova, Branko Stamenković, ispred Republičkog tužilaštva, Majda Krškapa, ispred Visokog savjeta sudstva, Mihaly Nyilas, ispred Pokrajinskog taj-ništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine, Radoslav Petković, ispred Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje, Mirjana Maksimović, ispred Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, Milan Antonijević, ispred Komiteta pravnika za ljudska prava, Vesna Petrović, ispred Beogradskog centra za ljudska prava, Jelena Vuković, ispred Regionalnog centra za manjine, Nenad Đurđević, ispred Foruma za etničke odnose, Suzana Kujundžić, ispred Bunjevačkog nacionalnog vijeća, Jene Hajnal, ispred Mađarskog nacionalnog vijeća, Daniel Petrović, ispred Rumunjskog nacionalnog vijeća, Slaven Bačić, ispred Hrvatskog nacionalnog vijeća, Radiša Dragojević, ispred Vlaškog nacionalnog vijeća, Borče Veličovski, ispred Makedonskog nacionalnog vijeća, Sulejman Uglijanin, ispred Bošnjackog nacionalnog vijeća i Aleksandra Vujić, ispred Kancelarije Savjeta Europe u Beogradu. Ovaj sastav je na prijedlog Koordinacije proširen predstavnicima romske i albanske nacionalne manjine, kao i članstvom predsjedavajuće Koordinacije, Anom Tomanovom Makanovom.

Izveštaj zaštitnika građana o 2014. godini

Uoktobru 2014. održani su, uspešno, drugi neposredni izbori za Nacionalne savete nacionalnih manjina.

Primena Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina u načelu je dala dobre rezultate, ali ga je potrebno unaprediti kako bi više pažnje bilo posvećeno unapređenju ostvarivanja individualnih prava pripadnika nacionalnih manjina u konkretnim životnim situacijama i kako bi se smanjio uticaj političkih partija na nacionalne savete.

Preti opasnost da, primenom novog seta medijskih zakona, ukoliko ne bude bilo posebne pažnje i podstrek za medijske programe na manjinskim jezicima i sa manjinskim temama, u praksi dođe do pogoršanja stanja prava manjina na informisanje.

Nadležni državni (bezbednosni) organi propustili su da u potpunosti zaštite bezbednost i imovinu pripadnika albanske nacionalne manjine posle provokacije na fudbalskoj utakmici Srbija – Albanija.

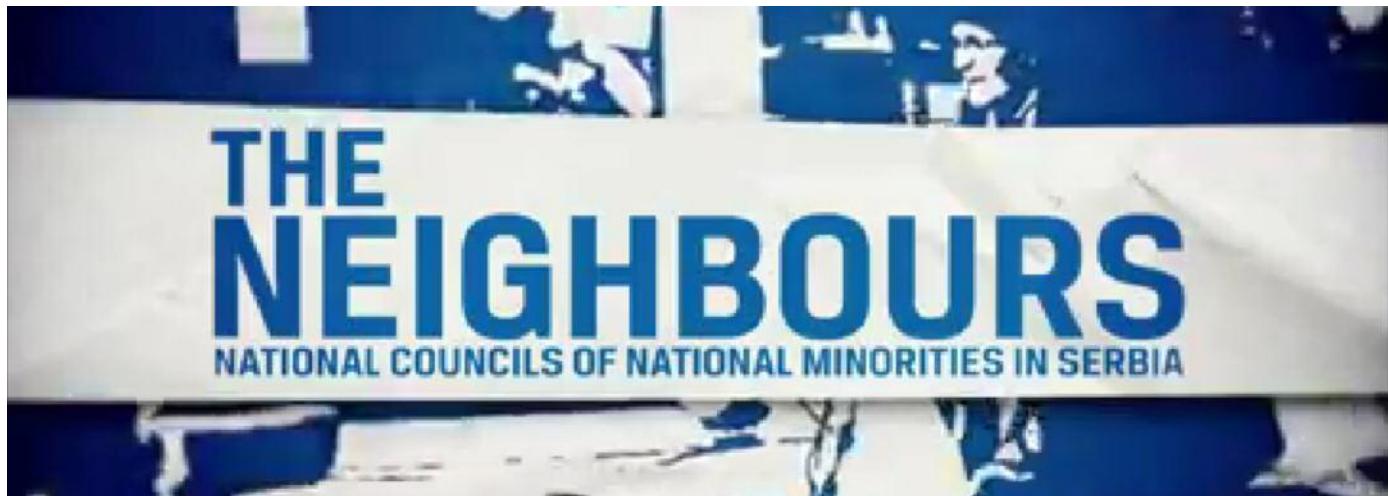
U najtežem položaju i dalje su Romi. U osnovi njihove diskriminacije stoji strukturno siromaštvo.

Pripadnici nacionalnih manjina, posebno mlađe generacije, nedovoljno poznaju srpski jezik, a pripadnici srpskog naroda u krajevima gde pretežno žive pripadnici nacionalnih manjina nedovoljno poznaju jezik lokalne zajednice, što je smetnja integraciji.

Problematika prava pripadnika nacionalnih manjina prikazana je u posebnom delu Izveštaja koji u celini možete pogledati ovde.

OEBS: Objavljen film o nacionalnim savetima nacionalnih manjina

Dokumentarni film "Komšije" o dostignućima nacionalnih saveta nacionalnih manjina u zaštiti prava njihovih pripadnika u Srbiji objavljen je u okviru programa za zaštitu ljudskih prava i nediskriminaciju Misije OEBS.

Šef Odeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a u Srbiji, Jan Lueneburg, poručio je da će film pomoći manjinskom i većinskom stanovništvu da bolje razume ulogu i nadležnosti nacionalnih saveta u službenoj upotrebi jezika, obrazovanju, kulturi i informisanju.

Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, rekla je da film oslikava značaj nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina u Srbiji.

Ona je dodala da će Kancelarija za ljudska i manjinska prava nastaviti da blisko sarađuje sa novoizabranim članovima saveta nacionalnih manjina i da im pruža podršku u sprovođenju njihovih mandata.

Dokumentarni film može se naći na internet stranici Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Srbije, kao i na Youtube kanalu OEBS-a.

Ambasador SAD, Majkl Kirbi, posetio Bunjevački nacionalni savet

Ambasador Sjedinjenih Američkih Država u Republici Srbiji, Majkl Kirbi, posetio je u sredu, 15. aprila, kancelarije Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine. Tom prilikom je razgovarano sa predsednikom BNS-a, mr Suzanom Kujundžić Ostojić, i predsednikom IO BNS-a, Mirkom Bajićem, a teme su se odnosile na rad Bunjevačkog nacionalnog saveta, kao i na probleme s kojima se bunjevačka zajednica susreće.

Ambasador Kirbi je istakao da je tokom dve i po godine života u Srbiji uvideo koliko je naša država bogata, te koliko tom doprinose i manjinske zajednice svojim očuvanjem običaja, kulture i jezika. On je dodao da je u modernim zemljama teško očuvati svoju istoriju i tradiciju, te je izrazio zadovoljstvo što je imao priliku da se upozna sa Bunjevačkim nacionalnim savetom i njegovim radom na daljem očuvanju kulture, običaja i samog identiteta bunjevačke nacionalne manjine, koja godinama nije bila priznata kao takva.

Prilikom posete Njegove ekselencije, predsednica BNS-a, mr Suzana Kujundžić Ostojić, je izrazila zadovoljstvo što je Savet imao prilike da pokaze ambasadoru na koji način radi i brine o svojoj nacionalnoj zajednici. Ona je istakla

da ima prostora za poboljšanje u bunjevačkoj zajednici, međutim činjenica da Bunjevci postoje i da se brinu sami za sebe je velika stvar.

Obe strane su prilikom posete izrazile nadu za razvijanjem saradnje.

U modernim zemljama teško je očuvati svoju istoriju i tradiciju, te je Ambasador Kirbi izrazio zadovoljstvo što je imao priliku da se upozna sa Bunjevačkim nacionalnim savetom i njegovim radom na daljem očuvanju kulture, običaja i samog identiteta bunjevačke nacionalne manjine, koja godinama nije bila priznata kao takva

TREĆI CIKLUS REGIONALNE AKADEMIJE MLADIH HRVATSKE MANJINE IZ REPUBLIKE SRBIJE I SRPSKE MANJINE IZ REPUBLIKE HRVATSKE

Put ka boljim odnosima

Suzana Darabašić

Na koncu četverodnevног druženja, mladi iz Republike Hrvatske i Srbije jednoglasno su donijeli Deklaraciju o međusobnom razumijevanju i suradnji

U hotelu Norcev na Fruškoj gori, od 16. do 19. travnja, održan je treći ciklus Regionalne akademije pod nazivom Minority Integration Network (MINTEGNET), koji okuplja mlade iz redova srpske manjine iz Republike Hrvatske i mlađe Hrvate koji žive u Srbiji. Ideja projekta potekla je od strane Srpskog nacionalnog vijeća iz Zagreba u dogovoru s Novosadskom novinarskom školom iz Novog Sada. Slična akademija organizira se u Srpskom narodnom vijeću u Zagrebu uzastopno unazad pet godina i pokazala se potreba da se ovaj program proširi i na regionalnu razinu.

Glavni financijer projekta je američka fondacija "Balkan trust for demokracy" čiji donatori podržavaju manjinska prava i manjinska pitanja, a projekt je podržan i od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća.

ZAJEDNIČKA INICIJATIVA

Novosadska novinarska škola iz Novog Sada organizator je četverodnevног seminara. Tijekom četiri dana boravka u hotelu Norcev na Fruškoj gori, mladi iz Republike Hrvatske i Srbije imali su priliku, osim druženja i razmjene iskustava, sudjelovati u debatama i slušati predavanja na sljedeće teme:

Jačanje desnice i odgovor ljevice u regiji i osrt na budućnost dvije zemlje i međusobnu suradnju, kao i predavanje na temu:

Predstavnici/ce manjinskih i marginaliziranih skupina u politici u 21. stoljeću na teritoriju zapadnog Balkana

Gordana Čomić

Predstavnici/ce manjinskih i marginaliziranih skupina u politici u 21. stoljeću na teritoriju zapadnog Balkana

Ideologije socijalističke Jugoslavije – širenje propagande u službi indoktrinacije društva i kontekstualizacija socijalističke Jugoslavije u vrijeme hladnog rata – položaj između istoka i zapada, predavača profesora povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Hrovoja Klasića.

Dvadesetak mladih ljudi iz Hrvatske i Srbije, imali su priliku da tijekom četverodnevног boravka sudjeluju u radionicama i vježbama kako bi uspjeli

napraviti neku svoju zajedničku inicijativu: »Smatram da je ovo jako dobro jer se može zaključiti da su se mladi ljudi iz Hrvatske i Vojvodine, koji su trenutačno ovdje, upoznali i podijelili svoja iskustva kao manjina u sredinama u kojoj žive. Ta razmjena iskustava je jako značajna, a osim toga, svatko od njih je radio na izgradnji svojih političkih vještina, znanja...«, izjavila je Marina Grnjak Kljaić ispred Novosadske novinarske škole.

DONOŠENJE DEKLARACIJE

Na koncu četverodnevног druženja mladi iz Republike Hrvatske i Srbije jednoglasno su donijeli Deklaraciju o međusobnom razumijevanju i suradnji između pripadnika hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji i srpske nacionalne zajednice u Hrvatskoj. Kako se ističe u deklaraciji, predstavnici hrvatske i srpske nacionalne manjine izražavaju razumijevanje prema svim problemima položaja pripadnika hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, odnosno pripadnika srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj, zatim uvjerenje da je uspostavljanje normalnog demokratskog društva i poštivanje prava manjina pretpostavka dobrih međunacionalnih odnosa i društvenog napretka, spremnost na koordinirano djelovanje da skupa s insti-

Može se zaključiti da su se mladi ljudi iz Hrvatske i Vojvodine, koji su trenutačno ovdje, upoznali i podijelili svoja iskustva kao manjina u sredinama u kojima žive

tucijama obje države iznađu najprihvatljivija rješenja za akutna pitanja nacionalnih manjina i spremnost da budu poveznica između institucija, da daju prijedloge i podršku jedni drugima u cilju povećanja standarda manjinskih prava u obje države kao i spremnost da djelovanjem, akcijama i izjavama budu poveznica između dva naroda i da pred nose međunarodnom dijalogu i suradnji.

»Dogovoren je da bude održan i četvrti seminar kako bi konačno dogovorili neke natuknice buduće suradnje. Očekujemo još 10 mladih iz Republike Hrvatske i 10 mladih Hrvata iz Srbije koji će biti nositelji naše deklaracije. Nastaviti ćemo širiti neke međuetničke i međunarodne vrijednosti u duhu moderne demokracije. Deklaracija će biti objavljena na srpskom na cirilici, hrvatskom i engleskom jeziku. Deklaracija koja će sadržati 25 potpisa nas sudionika će doći do najvažnijih državnih institucija, do crkava, nevladinih organizacija pa i u

Bruxelles. Mi mladi se možemo osloniti jedni na druge i smatram da je ovo put ka boljim odnosima Srba i Hrvata«, rekao je Mario Vrselja, predsjednik Povjerenstva za mladež i pitanja mladih pri HNV-u.

POZITIVNI DOJMOVI

Mladi iz Republike Hrvatske, uglavnom su mišljenja da su ovakvi vidovi druženja izuzetno korisni i da je to dobra prilika da skupa prodiskutiraju o zajedničkim problemima: »Srbi iz Republike Hrvatske i Hrvati u Srbiji imaju jednakе probleme i na ovaj način smo uspjeli definirati ih i povezati se da bi ih što bolje u budućnosti mogli rješavati. Donijeli smo jedan oblik deklaracije o zajedničkoj suradnji i potpori rješavanja svih problema. Potrebno je te probleme pratiti u budućnosti i reagirati. Seminar je bio odličan, imali smo čitav niz sjajnih predavanja i saznali smo dosta novih stvari: neke alate komunikacijske vještine koje će nam pomoći da te svoje probleme bolje artikuliramo

Ideologije socijalističke Jugoslavije – širenje propagande u službi indoktrinacije društva i kontekstualizacija socijalističke Jugoslavije u vrijeme hladnog rata – položaj između istoka i zapada

Hrvoje Klasić

Filozofski fakultet u Zagrebu

prema javnosti i onima koji donose odluke – političarima i drugim tijelima. Reakcije su izuzetno dobre i smatram da će i građani i političari shvatiti da je ovo odličan korak i pravi pogodak», rekao je Dušan Cvetanović, sudionik seminara iz Zagreba.

CRNO BIJELI SVIJET

bijeli svijet.

Upitao sam svoje studente jesu li pratili seriju, misleći pretežito zbog glazbe. Njih to uglavnom više ne zanima. Jugoslavija zanima još samo one koji je se sjećaju, a ove mlađe generacije vrlo sporadično i na nekoj površnoj razini. Što se tiče fakulteta gdje ja predajem, kada govorim o tomu, neki fenomeni su zanimljivi, neki fenomeni ukazuju da se radilo o jednoj specifičnoj zemlji i jednom specifičnom društvu sa svim svojim manama i s nekim pozitivnim stranama.

Nedostaje nam objektivnih analiza i

odnosa prema tom razdoblju, jer imate upravo crno bijeli svijet, a Jugoslavija je bila najviše siva, puno više nego crno bijela. I ja stalno apeliram da se povijest ostavi povjesničarima, posebno stvari o kojima ne znamo puno, jer citirao bih našeg rokera Mileta Kekina koji kaže: 'Na ovim prostorima kad nemamo pojma, imamo stav'. To se ovdje najbolje izražava kod Jugoslavije – svi imaju stav, a nemaju pojma što se točno dešavalо.

Međutim nije to samo s Jugoslavijom, to je i u mnogim drugim slučajevima», kaže Klasić.

Darovi vremena, a ne prostora

S. Živković

Malo je radosnih jevrejskih praznika. Jedan od takvih je Purim. Evo kako je proslavljen u Beogradu, Novom Sadu i Subotici prvi martovskih dana. Uvažavajući svu univerzalnost judaizma, i Purim je, iako formalno slavi oslobođanje jevrejskog naroda, sveopšti praznik, simbolički i pun nadlokalnih značenja.

Ako se podsetimo starog Dorćola, pre svega čitanjem predratne štampe, novina sefardske opštine, na primer, probudiće nam se nostalgija. Odista, za Purim se, za svakog poštovaoca beogradske starine, probudi i melanholična slika nekadašnjih, još veselijih, proslava. Po memoarskim beleškama, to su bile tzv. Bele nedelje, kada je čitav grad svraćao na Jaliju (tj. Dorćol) da se zabavi i uživa sa svojim jevrejskim sugrađanima. Trepeze su bile javne, bogato postavljene, a deljeni su i pokloni. I sada, rabin habad frakcije Jošua Kaminecki, podelio je upakovane poklone svim prisutnima. Maskembal-ska, karnevalska atmosfera opisana je u tim memoarima i mnogim drugim zapisima koji o tome svedoče, tako da je slika Purima od pre postala gotovo filmski jasna.

Danas, Purim se ne slavi tako javno, ali duh slavlja opstao je, pa je poseban trenutak uvek kada se u sinagogi na određene pasuse iz „Megile o Esteri“ udara i više, u znak radosti. Sinagoga, posebno u vreme Purima, dobija svoje pravo obeležje – hrama koji je slobodan, neopterećen serioznošću, a opet, svakako, sakralan. Vrvi od dece. Maske su bile raznolike, bilo je i Mocarta, i kraljica, sam rabin bio je maskiran u trudnicu, a neki su, tražeći srednje rešenje, od detalja koji liče na maskiranje – odabrali samo dugačke crne rukavice... Jedan čovek zaista nije morao nositi masku, a bio je specijalni gost: holivudska glumac Ričard Drajfus.

–Ovo je prvi put, posle 22 godine, da sam u jevrejskom hramu, kaže Drajfus za „Jevrejski pregled“. Na naše pitanje šta je to što čini da se oseća ponosnim zbog svog jevrejstva, poznati glumac daje vrlo sugestivan odgovor, pritom i istorijski pronicljiv:

- Jevreji su izmislili pregovaranje, kompromis, to je narod koji se nije nikada vezivao za mesto već za vreme. Ričard Drajfus poreklom je iz aškenaske

porodice iz Rusije, a dobitnik je brojnih filmskih nagrada, između ostalog i „Oskara“. Zapažanje o vremenu koje je važnije od mesta tj. prostora zaista može otvoriti mnoga razmišljanja o fenomenu jevrejskog duha (ili duše, kako bi to Maimonides rekao), kulturnog modela i načina življenja.

Hag sameach!

Gotovo mističan detalj

Purim je za sam Beograd važan i zbog jednog govoto mističnog detalja. Predrag Palavestra navodi u knjizi „Jevrejski pisci u srpskoj književnosti“ da se Megila o Esteri čitala samo u onim jevrejskim zajednicama koje su bile dosta stare, čak od pre vavilonskog ropstva u 6.veku p.n.e. Podaci kažu da se 1521. u Beogradu čitala ova megila, što je zanimljiv podatak, nevezano od toga da li je ili nije tačna hipoteza o toliko davnom naseljavanju Jevreja u ove krajeve.

Mocart i efendija Kaminecki

Holivudska zvezda u sinagogi – Ričard Drajfus (prvi zdesna)

„Bojim se da će da rodite – mečku“ – dr Rejčel i „trudni“ rabin

Promocija u čast velikaru muzičke umetnosti, Davorina Jenka

U Pančevu promovisan film o velikom slovenačkom kompozitoru

U Kulturnom centru Pančeva, u sredu 22. aprila, u sklopu proslave obeležavanja 177 godina postojanja i rada Pančevačkog srpskog crkvenog pevačkog društva, prikazan je film „Davorin Jenko-tvorac himni i budnica“ reditelja Dragomira Zupanca, koji je snimljen u produkciji Radio televizije Srbije.

U uvodnom delu programa prisutne je pozdravio predsednik Društva, gospodin Srđan Miković, koji je u nekoliko rečenica ispričao kratak istorijat hora u čijem radu je tokom druge polovine devetnaestog veka aktivno učestvovao i Davorin Jenko.

Miković se u ime članova zahvalio na pomoći i podršci svima koji su tokom proteklog perioda sarađivali i pomagali rad hora. Promociji su pored predstavnika grada Pančeva i pančevačkih kulturnih institucija, prisustvovali i delegacija Nacionalnog saveta slovenačke nacionalne manjine na čelu sa predsednikom Sašom Verbićem, kao i predstavnici slovenačkih društava „Sava“ iz Beograda i „Logarska Dolina“ iz Pančeva.

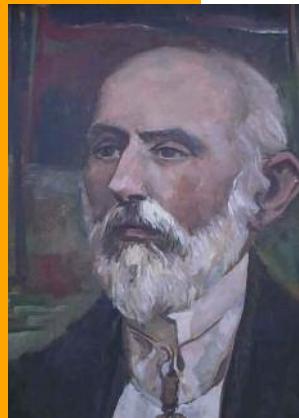
Zahvalnice za pomoći i uspešnu saradnju sa horom dobili su Dragomir Zupanc i Josip Veber, članovi Nacionalnog saveta slovenačke nacionalne manjine, koji su se tom prilikom zahvalili na priznanju i koji su istakli odličnu saradnju sa pančevačkim horom sa željom da se ona nastavi i u buduće.

Treba napomenuti da je Nacionalni savet slovenačke nacionalne manjine zajedno sa muzikološkim institutom Srpske akademije nauke i umetnosti, krajem novembra prošle godine, na poseban način obeležio 100 godina od smrti Davorina Jenka tako što je organizovan naučni skup i poseban koncert na kojem su nastupili poznati umetnici i student beogradske Muzičke akademije.

Kratka biografija Davorina Jenka

Davorin Jenko rođen je 9. novembra 1835. godine u mestu Dvorje kod Kranja. Od 1859. do 1862. godine bio je horovođa Slovenskog pevačkog društva u Beču. U to vreme komponovao je mnoga muzička dela, među kojima i "Naprej zastava slave" koja je kasnije postala himna Slovenije. Svoje muzičko delovanje nastavlja kao horovođa Pančevačkog srpskog crkvenog pevačkog društva i Beogradskog pevačkog društva.

Postavši dirigent Srpskog narodnog pozorišta, piše muziku za više od 80 pozorišnih dela ("Đido", "Seoska lola", "Potera", "Vračara", "Pribislav i Božana", "Markova sabљa" sa završnim horom "Bože pravde" koja je kasnije postala srpska nacionalna himna) kao i nekoliko koncertnih uvertira ("Kosovo", "Milan", "Srpskinja", "Aleksandar"). Šezdesetih godina XIX veka postaje jedan od prvih romantičara u slovenskoj muzici.

Davorin Jenko kasnije postaje i predstavnik srpskog romantizma, gde daje pečat čitavom jednom razdoblju - usavršava klasičan srpski komad sa pevanjem, podiže instrumentalnu muziku na viši umetnički nivo, stvara prvu srpsku operetu ("Vračara" ili "Baba Hrka", izvedena 1882. godine, na istu priču kao i prva rumunска opereta, samo je radnja prebačena u vlaški kraj Srbije) i udara temelje razvoju srpske opere. Umire u Ljubljani 25. novembra 1914. godine.

Nacionalne manjine ponegde i bez nekada stecenih prava

U prostorijama Hrvatskog nacionalnog vjeća, 4.marta 2015.godine, održan je razgovor posvećen unapređenju položaja pripadnika nacionalnih manjina na teritoriji AP Vojvodine koji je, u saradnji sa HNV, a u ime Mreže za interkulturnost, organizovao Centar za istraživanje etniciteta.

Cilj razgovora je bio da se razmotre pitanja u vezi sa odnosom nacionalnih saveta nacionalnih manjina i organa jedinica lokalne samouprave. Taj odnos, iako bi trebao da bude jasan, jer je regulisan zakonom i nizom propisa, još uvek je drugačiji od opštine do opštine. On varira, od potpunog uvažavanja prava nacionalnih manjina, pa do svojevrsnih oblika diskriminacije pripadnika nacionalnih manjina.

Lokalne samouprave se staraju o ostvarivanju i zaštiti ljudskih i manjinskih prava, a u vezi sa ostvarivanjem prava nacionalnih manjina imaju obaveze propisane kako zakonom o lokalnoj samoupravi, tako i drugim zakonima i propisima. Česte izmene zakona i naročito podzakonskih akata zahtevaju prilagođavanja lokalnih samouprava položaju i radu „manjinskih samouprava“ koje su relativno nov institut u našem političkom sistemu. U vezi sa tim su i najavljenе promene Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina i njegovo usklađivanje sa Odlukom Ustavnog suda Republike Srbije od 16. januara 2014. godine.

Razgovor je deo projekta „Od segregativne ka integrativnoj politici multikulturalnosti u Srbiji“ koji uz podršku

Fondacije za otvoreno društvo sprovodi Centar za istraživanje etniciteta.

Skupu su prisustvovali predstavnici nacionalnih saveta: hrvatske, bunjevačke, ukrajinske, makedonske, nemačke, rusinske i slovačke zajednice u Vojvodini, kao i predstavnici par NVO-a.

Primetan je bio izostanak predstavnika iz Nacionalnog saveta Mađara (MNT-a). Ali onda je deo prisutnih sa osmehom zaključio: A zašto bi i bili? Oni i nemaju problema, odnosno, oni su ih rešili. Pet državnih sekretara, nekoliko poslanika u republičkoj skupštini i dodatno predsednik Skupštine Vojvodine, koji je, usput, imao političke razgovore na nivou pokrajine u centrali SVM-a sa liderima DS-a i LSV-a.

Zajednica Mađara je primer za ostale kako se "to" radi. Pored toga što pripadnici zajednice ima relevantan broj, koji predstavlja biračku snagu kada se glasa za jednu ekipu koja onda ima svoju težinu, ima i relevantan rejting na političkoj sceni naše zemlje, jer se pri tome principijelno drži svojih obećanja, štiti svoje članove a i čisti od onih koji prave greške.

Oni su davno naučili da "pecaju ribu", opaska Darka Sarića Lukendića, predsednika IO HNV-a. "I ostali bi hteli to naučiti, a ne da im se daje riba," dodao je on.

Do nedavno su Hrvati imali svog predstavnika u parlamentu, sa ne baš mnogo učinka, od zadnjih izbora ga više ni nemaju, a i na lokalu su poprilično izgubili na rejtingu. Skoro da ne mogu ni da "kroče" u Gradsku kuću. Čak ni prisustvo veleposlanika Republike Hrvatske nema uticaja na težinu događaja, za gradonačelnika. Ne pitaju se baš u zadnje vreme kod donošenja odluka u gradskoj skupštini. Tako da bi se mogli zapitati gde je napravljena greška u koracima.

Do nedavno su Hrvati imali svog predstavnika u parlamentu, sa ne baš mnogo učinka, od zadnjih izbora ga više ni nemaju

“Trenutno, zakonodavni okvir više ide na ruku većim nacionalnim manjinama,”
dr Aleksandar Popov

S druge strane Bunjevci, uz podršku vladajuće stranke, su “stali na noge”, imaju podršku od Predsednika Republike, Tomislava Nikolića, lično. Dok u lokalnu, odnosno njihovom glavnom gradu, Subotici, jedan od lidera Bunjevaca, Mirko Bajić sa dugim iskustvom u plivanju u politici, je u dobrim odnosima sa gradonačelnikom i njegovim glavnim partnerom u vlasti u gradu, tako da lako dogovara kada se treba nešto rešiti u korist Bunjevaca.

Tokom razgovora, predstavnik Makedonaca je naveo njihovo loše iskustvo u politici, kada se njihov član prišavši jednoj jačoj političkoj stranci radi podrške kasnije suočio sa situacijom da je politika iste stranke bila u suprotnosti sa onim za šta se on kao predstavnik Makedonaca zalagao.

I pored niza konkretnih ispoljavanja mišljenja i observacija, razgovori su imali i izuzetno ozbiljnih, informativnih i konstruktivnih tonova.

Na samom početku prisutne je pozdravio Slaven Bačić, predsednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, koji je poželeo uspešan rad i prijatno provedeno vreme u prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća u Subotici.

Odmah potom je dr Aleksandar Popov iz Centra za regionalizam upoznao prisutne sa 2 projekta Centra koji se odnose na Nacionalne savete nacionalnih manjina, i to: Evaluacija rada Nacionalnih saveta nacionalnih manjina i Monitoring transparentnosti u radu Nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Dr Popov je naglasio da trenutno zakonodavni okvir više ide na ruku većim nacionalnim manjinama, kao i to da je uočio da postoji velika potreba za još boljom komunikacijom, koja sada nedostaje, i to ne samo između nacionalnih manjina i većinskog naroda već i između nacionalnih manjina međusobno.

“Gledajući medije na većinskom jeziku postaje jasno da se u tim medijima vrlo retko priča o tome kako nacionalne manjine žive i koji ih problemi muče, već se najčešće nacionalne manjine spominju kada se dogode ekscesi, koji se nažalost povremeno i događaju. To uopšte nije dobro za opštu situaciju u našim zemljama”, izjavio je dr Popov.

On je objasnio da se iz tih razloga sredinom prošle godine jedan broj organizacija dogovorio da formira Mrežu za interkulturnost, koja ima 6 osnivača, 7 članica i jednu mrežu u svom sastavu. On

je dodao da je cilj Mreže za interkulturnost da deluje prema javnosti kako bi tema interkulturnosti bila što bliže običnim ljudima koji o tome vrlo malo znaju, a pored toga postoji i cilj da se izvrši pritisak na vlasti u Srbiji u smislu izvršavanja manjinskih politika koje će biti integrativne, a ne segregativne.

Dr Popov je informisao prisutne da je nedavno imao sastanak sa nadležnom ministarkom, Kori Udovički, i da je na sastanku postignut visok nivo saglasnosti. Ministarka je obećala da će nevladine organizacije, a posebno one uključene u Mrežu za interkulturnost, uključiti u izradu akcionog plana za izradu manjinskih politika i u izradu korekcija zakona koji su međusobno posvađani ili su sami po sebi u nekim segmentima loši.

Profesorka ustavnog prava, Marijana Pajvančić, u svom izlaganju je pokušala da definiše okvir delovanja nacionalnih saveta nacionalnih manjina sa jedne strane i da odredi normativni prostor u kome postoje mogućnosti za delovanje lokalnih samouprava i da utvrdi koje su to tačke gde bi se delovanje ova dva segmenta spajalo. Ona je istakla da mi, nažalost, nemamo zadovoljavajući normativni okvir i da je prapočetak odnosno izvor problema u samom Ustavu Republike Srbije.

“Po tome šta Ustav kaže šta je definicija države, ja mislim da nema mesta za inter i multikulturalnost. U prilog tome govori i ono što je zapisano u preambuli Ustava i inhibicija države kao države Srba i naroda koji u njoj žive tako da mi moramo proveriti da li smo država građana ili država nacija. To je pitanje koje ostaje ustavotvorcu da na njega odgovori,” izjavila je profesorka Pajvančić.

Ona je napomenula da je važno da Ustav bude pouzdan vodič zakonopiscu jer u njemu sadržan set pravila koja su dovoljno fleksibilna, ali i dovoljno čvrsta da ukažu na pravac u kome država treba da ide.

Naglasila je da Ustav Republike Srbije, nažalost, nema adekvatan set pravila i ilustrovala je svoje mišljenje sa nekoliko primera, počevši sa banalnim terminološkim nedoslednostima, pa do potpune nedoslednosti kada su u pitanju

Mi, na žalost, nemamo zadovoljavajući normativni okvir i prapočetak odnosno izvor problema je u samom Ustavu Republike Srbije

međunarodni izvori prava.

Goran Bašić, iz Centra za istraživanje etniciteta, je izjavio da se od 2007. godine posle donošenja Zakona o izmenama i dopunama zakona o izboru narodnih poslanika, pitanja koja se tiču položaja i prava nacionalnih manjina i manjinskih samouprave, rešavala u jednom uskom i ekskluzivnom krugu gde pristup nisu imale ni sve manjinske samouprave, ni svi predstavnici nacionalnih manjina, a pogotovo pristup nisu imale organizacije civilnog društva i stručnjaci.

On je naglasio da manjinske samouprave donose veoma mali broj odluka i da donošenje mišljenja i iznošenje stavova nije suština istinske autonomije u kojoj su prava poverena instituciji kulturne autonomije.

Bašić je istakao da smatra da razgovori treba da se vode pre svega o tome kakvo društvo mi želimo, da li društvo kao što je danas, segregativno multikulturalno društvo ili integrativno multikulturalno društvo.

On je podsetio na član 26. Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina koji je bio važeći do 16. januara kada je ustavni sud ukinuo određene stavove tog člana. Suština promena se svodi na to da organi Republike, Autonomne pokrajine i lokalne samouprave nemaju obavezu da traže mišljenja nacionalnih saveta ukoliko donose odluke koje mogu biti od značaja za pripadnike nacionalne manjine već da to mogu činiti samostalno.

Kao izuzetak je navedeno da je mišljenje saveta obavezno samo kada je u pitanju određivanje naziva mesta, ulica, topónima. U tim slučajevima lokalna samouprava je dužna da zatraži mišljenje nacionalnog saveta nacionalne manjine, ali nacionalni savet ni na koji drugi način ne učestvuje.

Bašić je skrenuo pažnju i na odredbu prema kojoj je lokalna samouprava dužna da finansira rad nacionalnog saveta, ukoliko je broj pripadnika određene nacionalne manjine na njenoj teritoriji veći od 10%. Međutim, on je naglasio, da ukoliko lokalna samouprava u tom slučaju doneše rešenje o finansiranju nacionalnog saveta prema kome bi taj savet finansirala samo sa jednim je-

"Manjinske samouprave donose veoma mali broj odluka, a donošenje mišljenja i iznošenje stavova nije suština istinske autonomije" Goran Bašić

dinim dinarom, zakon bi bio ispunjen, što je svojevrstan absurd. On je istakao da, nažalost, u Srbiji postoje i lokalne samouprave koje ne žele da donesu čak ni takve odluke da finansiraju savete sa jednim dinarom.

Nakon izlaganja uvodničara, učesnicima se obratila Suzana Kujundžić Ostojić, predsednica Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine, koja je skrenula pažnju na problem zajednice kojoj i sama pripada, a koji se sastoji iz krutog tumačenja zakona od strane lokalne samouprave koja odbija da finansira bunjevački savet jer se na popisu stanovništva 9,57 građana Subotice izjasnilo da su Bunjevcii, što se tumači kao da nije 10%, koliko je prema zakonu neophodno da bi lokalna samouprava finansijski podržala aktivnosti saveta.

Nakon nje, reč je uzeo predsednik Izvršnog odbora istog saveta, Mirko Bajić, koji je rekao da su Bunjevcii gotovo jedina nacionalna manjina sa brojem ispod 20000 pripadnika koji su koncentrisani na tako malom prostoru kao što je grad Subotica. Od oko 16.500 Bunjevac u Srbiji, 13.500 odnosno 9,57% svih stanovnika Subotice čine Bunjevcii. To na određen način uslovjava zajednicu da svoj vitalni odnos gradi na "lokalu" i

sa "lokalom", jer kao malobrojna zajednica na republičkom nivou Bunjevcii ne mogu mnogo da učine. On je istakao da bunjevačka zajednica nema loša iskustva sa organima lokalne samouprave. Izrazio je slaganje sa Goranom Bašićem oko toga da zakonske norme nisu uvek jasno definisane i postavio je pitanje da li je zakonom zabranjeno finansiranje Nacionalnih saveta na teritoriji određene lokalne samouprave ako je njihov broj manji od 10% od ukupnog stanovništva.

Potom je reč uzela Snežana Ilić iz Centra za razvoj civilnog društva iz Zrenjanina, koja je iznela tezu da država Srbija simulira multikulturalizam i multikulturalnu državnu politiku najvećim delom pod pritiskom. Ona je istakla da u Srbiji postoji 68 opština sa mešovitim stanovništvom i da su osnovni generatori diskriminacije zapravo podzakonski akti koji se u tim sredinama primenjuju. Ona je takođe izjavila da već decenijama građani nemaju poverenja u državne institucije i da je to zbog toga što je građanima jasno da institucije nemaju moći već da je moći u neformalnim centrima moći, a u ovom slučaju to su odbori političkih stranaka. Snežana Ilić je istakla da je i odluka lokalne samouprave o tome da li će put graditi prema, na primer, šokačkom ili srpskom selu,

Manjinske samouprave donose veoma mali broj odluka i donošenje mišljenja i iznošenje stavova nije suština autonomije u kojoj su prava poverena instituciji kulturne autonomije

"Država Srbija simulira multikulturalizam i multikulturalnu državnu politiku"
Snežana Ilić

takođe deo manjinske politike. Na kraju je istakla da su Saveti za međunarodne odnose hibernirana tela koja su formirana pod pritiskom i praktično ta tela ne rade ništa, a postoje i ljudi koji ni ne znaju da su članovi.

Reč je zatim uzeo Darko Sarić Lukendić, predsednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, koji se pre svega zahvalio organizatorima na prilici da Hrvatski nacionalni savet bude domaćin skupa.

Na početku svog izlaganja, on se složio sa opaskom profesora Lošonca koji je rekao da se multikulturalnost u Srbiji simulira, kao i mnogi drugi politički procesi. Darko Sarić Lukendić je upoznao prisutne sa tim da je nedavno u Beogradu učestvovao na događaju gde je imao prilike da sluša državnog sekretara Ministarstva za kulturu i informisanje, Sašu Mirkovića, i da je po prvi put bio u prilici da pohvali rad republičkih organa i da kritikuje rad pokrajinskih organa. Razlog je bio taj što je na republičkom nivou predviđeno da se fondovi za medije strukturiraju tako da se programi na jeziku većinskog naroda finansiraju iz jednog fonda, a programi na jezicima nacionalnih manjina finansiraju iz drugog fonda, jer da se sve finansira iz istog fonda i preko jednog konkursa, nacionalne manjine ne bi imale nikakvu mogućnost da dođu do sredstava u konkurenciji velikih medijskih kuća kao što su Pink, B92 i druge. Stoga je on istakao takav primer kao

primer dobre prakse, dok sa druge strane lošu praksu predstavlja konkurs koji je raspisao pokrajinski sekreterijat za informisanje u Vojvodini, gde je takođe predviđeno finansiranje iz 2 budžeta i to iz jednog od 6 miliona dinara namenjenog nevladinim organizacijama i drugog od 45 miliona koji su namenjeni medijskim kompanijama.

On se potom osvrnuo na zagovaranje teze da je Srbiji potrebno stepenovanje manjinskih prava, što smatra da nije dobro rešenje i da takvo rešenje ne odgovara pripadnicima nacionalnih manjina jer takvo rešenje predviđa da se na teritorijama gde u značajnijem centru žive pripadnici određenje nacionalne manjine, njihova prava obezbede pa i uvećaju, dok u sredinama gde su neznatna manjina, njima se posebna manjinska prava gotovo u potpunosti ukidaju.

I na kraju, podsetio je da Srbija nema gotovo nikakvo rešenje za političko predstavljanje nacionalnih manjina jer prirodni prag nije čak ni loše rešenje već je zapravo nikakvo rešenje.

Potom se obratio Juraj Červenak, potpredsednik Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, koji je uočio da se situacija po pitanju nacionalnih manjina

"Odnos crnogorske nacionalne manjine prema svom maternjem jeziku bio čest problem i u prošlosti i da bunjevačka zajednica ima sličan problem, ali da je uzrok tog problema nerazumevanje pitanja od strane pripadnika nacionalne manjine."

Suzana Kujundžić Ostojić

"Rešenja od pre 10 i više godina davala veće mogućnosti nacionalnim manjinama nego što to čine zakonska rešenja danas."

Juraj Červenak
Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine

kreće u lošem smeru i da su rešenja od pre 10 i više godina davala veće mogućnosti nacionalnim manjinama nego što to čine zakonska rešenja danas, posebno ako uzmemu u obzir i to da je Ustavni sud osporio određene članove Zakona.

Željko Kovač iz rusinske nacionalne manjine i iz lokalne samouprave opštine Kula podsetio je na rok za privatizaciju medija i probleme koji iz toga proističu kao što je nemogućnost emitovanja programa na jeziku nacionalne manjine.

Viktor Besermenji, zamenik predsednika Skupštine opštine Vrbas, je upoznao prisutne da se Skupština u Vrbasu izjasnila protiv uvođenja crnogorskog jezika kao službenog, iako se 17% stanovništva izjasnilo kao Crnogorci, ali je veoma mali broj onih koji taj jezik zaista i koriste.

Suzana Kujundžić Ostojić je objasnila da je primer odnosa crnogorske nacionalne manjine prema svom maternjem jeziku bio čest problem i u prošlosti i da bunjevačka zajednica ima sličan problem, ali da je uzrok tog problema nerazumevanje pitanja od strane pripadnika nacionalne manjine, što kasnije ima za posledicu da to da np. Hrvati ili Nemci uče danas svoj maternji jezik.

Goran Bašić, moderator skupa, na kraju se osvrnuo na odluku Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu da onemogući Cincarima da formiraju svoj nacionalni savet i na reakciju Ombudsmana tim povodom. On je istakao da je Ombudsman tada objavio mišljenje da svrha zaštite prava nacionalnih manjina nije da se štite brojne manjine, već da se omogući manjinama koje nisu brojne da očuvaju svoj identitet. Međutim, Ministarstvo nije ništa od toga učinilo. Cincari su se žalili i Upravni sud je nedavno ponio rešenje Ministarstva, ali нико nije odgovarao zbog toga što je sprečio Cincare u ostvarivanju svojih prava što je čisto kršenje ljudskih prava.

Na republičkom nivou je predviđeno da se fondovi za medije strukturiraju tako da se programi na jeziku većinskog naroda finansiraju iz jednog fonda, a programi na jezicima nacionalnih manjina finansiraju iz drugog fonda

Odnosi Srbije i Mađarske na istorijskom maksimumu

Predsednik parlamenta Mađarske, Laslo Kever, je svoju zvaničnu posetu Srbiji u sredu započeo u Subotici gde je razgovarao sa Ištvanom Pastorom, predsednikom Saveza vojvođanskih Mađara. U Subotici je dao intervju za „Mađar so”, a izbor svoje rute objašnjava na sledeći način

- Fides je 2010. godine prekinuo raniju praksu, kada su predstavnici mađarske vlade prilikom poseta susednim državama, prvo stizali u glavni grad, a po povratku kući su stali i ispričali o čemu su se dogovorili, bez pitanja tamošnje mađarske zajednice većinskim predstavnicima dotične države. Mi radimo drugačije. Mislim da je normalno da u slučaju Srbije, gde je SVM koalicioni faktor, političke naglaske ne daje težina ministarstva, pa čak ni državnih sekretara, nego činjenica da je SVM konstruktivan partner koji može puno da pomogne integracijske procese Srbije uz Mađarsku i mađarsku vladu. Nemojmo zaboraviti da Srbija već ima poslanika u Evropskom Parlamentu; nju predstavlja mađarski političar, Andor Deli, koji je dođuše taj mandat dobio kao poslanik Fidesa, ali ipak može ozbiljno doprineti evropskim integracionim procesima.

- Opšte je mišljenje da srpsko-mađarski odnosi nikad nisu bili tako dobri kao danas; možemo reći da je saradnja na istorijskoj visini.

- U komšijskim odnosima Mađarske, srpsko-mađarska saradnja je lep izuzetak koji nije nastao slučajno, a nije nastao ni zbog toga što su se sa drugima pokvarili bilateralni odnosi, nego zbog činjenice što smo uzajamno radili na poboljšanju naših veza. Pored nalaženja zajedničkih interesa, uspeli smo osvojiti i zajedničke vrednosti, obraćali smo pažnju na dostojanstvo i osećanja drugoga što uvek povećava poverenje. U procesu pomirenja, dva predsednika države su odigrali ključne uloge.

- Kakvu ulogu imaju parlamenti Srbije i Mađarske u negovanju bilateralnih odnosa i kako tome može doprineti Interparlamentarni odbor prijateljstva Mađarske i Srbije?

- Saradnja između dva parlamenta je veoma plodonosna. Sistem interparlamentarnih odbora prijateljstva je u

Laslo Kever
predsednik parlamenta Mađarske

međunarodnoj diplomaciji uobičajen. U mađarskom parlamentu postoji Interparlamentarni odbor prijateljstva Mađarske i Srbije, na čijem je čelu poslanik Karolj Pancel koji je istovremeno i predsednik parlamentarnog odbora nacionalnog jedinstva. On je član delegacije kao što je član delegacije i Arpad Potapi, državni sekretar za nacionalnu politiku. Inetrparlamentarni odbor je mesto gde, bez obaveza protokola, možemo iskreno razgovarati o pitanjima koje smo samo doticali.

- Vi ste uvek imali na srcu sudbinu Mađara van matice, naročito dijasporu, i uvek prilikom svojih poseta odlazite i u naselja gde Mađari žive u dijaspori.

- Posećujem stare poznanike. U podeli rada u Fidesu pitanja Mađara van matice su dopali meni. Sa radošću sam primio ovaj zadatak, i nikad mi nije predstavljao teret. Zahvaljujući ovoj mogućnosti upoznao sam više stotina ljudi, a te međuljudske veze su veoma važne za mene.

- Prilikom susreta premijera Mađarske, Viktora Orbana, i predsednika SVM-a, Ištvana Pastora, bilo je reći o privrednom razvojnem programu koji su pripremili stručnjaci SVM-a i čijoj realizaciji je premier obećao pomoć. Mađarska vlast je spremna da pomogne program iz kojeg stoji visoki stručni rad i jaka stranka kao što je SVM,

a koji pomaže prosperitet vojvođanske mađarske zajednice. To svakako služi interesima Mađara van matice.

- Bela Glattfelder, državni sekretar za privredu, će sledeće nedelje posetiti Srbiju u cilju započinjanja konkretnih aktivnosti i nastaviće pregovore sa predsednikom SVM-a o postavljenom pitanju. Učinili smo veliki korak napred, nacionalno jedinstvo nismo samo deklarisali, nego smo stvorili i pravne uslove, omogućavajući dobijanje državljanstva i pravo glasa, a sad je došlo vreme za sitne radove. Pored toga što postoji mogućnost da Mađari van matice sebe deklarišu kao Mađare, treba da se stvari mogućnost i da opstanu u svojoj domovini. Ovaj program služi tom cilju, jer stvaranjem radnih mesta potpomaže da Mađari ostanu na rodnoj grudi.

- Fides je pre godinu dana na parlamentarnim izborima ponovila uspeh postignut pre četiri godine, ali nedavno na međuvremenim izborima u Vespremu, odnosno Tapolci, je izgubio mandat. Šta je razlog toga?

- Teško je na to pitanje kratko odgovoriti: ne želim umanjiti problem, ali moram napomenuti da pre 2006. godine smo mi, iz opozicije, osvojili sve međuvremenske izbore, a ipak nismo uspeli napraviti parlamentarnu većinu 2006. To je već iza nas, no želim naglasiti da se iz rezultata dva međuvremena izbora ne smeju izvlačiti dugoročne konsekvene. Merenja ne pokazuju da je Fides izgubio na popularnosti u toj meri koja bi se mogla prepostaviti na osnovu ova dva izbora. Verovatno je problem što nismo mogli animirati naše glasače u dovoljnoj meri, dok je u redovima opozicije postojala želja za revanšom. To ne znači da nismo učinili određene parlamentarne greške i greške u vođenju države. Intelektualci, koji podržavaju našu stranku, su proteklih nedelja analizirali ova pitanja i ukazuju na nedostatke u stilu. Istovremeno ukazuju i na činjenicu da smo u manjoj meri obraćali pažnju da objasnimo ljudima ono što radimo.

Tekst preuzet iz izdanja Magyar Szó-a - www.magyarszo.com/

Ugljanin: Odbor za manjinska prava protiv nacionalnih manjina

Poslanička grupa "SDA Sandžaka-Partija za demokratsko delovanje (PDD)", obavestila je predsednicu parlamenta, Maju Gojković, i skupštinski Odbor za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, da neće učestvovati u radu tog odbora jer po njima "ne radi u korist nacionalnih manjina". Gojković je pozvala poslaničku grupu da još jednom razmotri odluku o bojkotu i da nastavi sa učešćem u radu odbora.

"Odbor za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova do sada nije preduzeo nijednu konkretnu radnju ili predložio program, plan i strategiju za rešavanje pitanja nacionalnih manjina u Srbiji", navela je ta poslanička grupa.

U saopštenju se kaže da su "dosadašnji rad Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova i predsednika Odbora najbolji primjer neodgovornog i lošeg odnosa prema pripadnicima nacionalnih manjina i njihovom položaju i ostvarivanju njihovih prava".

Poslanička grupa "SDA Sandžaka-Partija za demokratsko delovanje" ukazuje da je "Srbija u obavezi da kreira politiku koja će kroz donošenje i sprovođenje kvalitetnih zakona, programa, strategija i akcionih planova, omogućiti pripadnicima nacionalnih manjina očuvanje nacionalnog identiteta".

U saopštenju se navodi da je Srbija obavezna i da obezbedi "ostvarivanje

unapređenje garantovanih prava, kao i jednakost i ravnopravnost u svim sferama društva".

Ta poslanička grupa je navela da neće učestvovati u radu Odbora, "sve dok na njegovom čelu ne bude predstavnik skupštinske većine iz reda većinskog - srpskog naroda".

Time će, kako je navedeno, "skupštinska većina i državotvorne političke partije koje je čine, u potpunosti preuzeti odgovornost za položaj i ostvarivanje prava nacionalnih manjina, ali i za efikasnije rješavanje manjinskog pitanja u Srbiji".

"Poslanici manjinske poslaničke grupe SDA Sandžaka-PDD ne žele dalje da učestvuju u stvaranju zablude da Odbor radi u korist manjina", dodaje se u saopštenju.

SDA Sandžaka ima tri poslanika, među kojima je i lider stranke Sulejman

Nastavkom učešća u radu Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, poslanička grupa će najbolje raditi u intresu građana koji su im dali poverenje da ih predstavljaju u Skupštini Srbije

Maja Gojković

Poslanička grupa SDA-PDD je navela da neće učestvovati u radu Odbora, "sve dok na njegovom čelu ne bude predstavnik skupštinske većine iz reda većinskog - srpskog naroda"

Ugljanin.

Poslanici Partije za demokratsko delovanje (PDD), koja deluje u Preševu, Bujanovcu i Medveđi su Šaip Kamberi i Riza Haljimi.

Predsednica Skupštine Srbije, Maja Gojković, pozvala je danas poslaničku grupu "SDA Sandžaka-Partija za demokratsko delovanje (PDD)" da još jednom razmotri odluku o bojkotu Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova i da nastavi sa učešćem u radu tog tela.

Gojković je novinarima u parlamentu rekla da će na taj način najbolje raditi u intresu građana koji su im dali poverenje da ih predstavljaju u Skupštini Srbije.

Predsednik skupštinskog Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, Meho Omerović, izjavio je da je očekivan potez odluka poslaničke grupe „SDA Sandžaka-Partija

za demokratsko delovanje (PDD)" da ne učestvuje više u radu tog odbora.

Omerović je Tanjugu rekao da se članovi te poslaničke grupe "ni do sada nisu baš pretrgli sa učešćem u radu Odbora".

"Svako ima pravo da učestvuje ili ne u radu Odbora. Istone radi, do sada smo imali 21 sednicu, a Sulejman Ugljanin (predsednik te poslaničke grupe) je bio prisutan samo na pet, a njegov zamenik Šaip Kamberi na jednoj", rekao je Omerović.

Za njega je odluka očekivana posle Ugljaninove izjave da je Srbija "šovinistička tvorevina".

"Pošto mu nije uspeo pokušaj da promeni predsednika i pošto Srbiju smatra šovinističkom tvorevinom, ovo je očekivano. Samo bi njegovi kadrovi iz SDA sada trebalo da napuste upravne odbore javnih preduzeća u kojima sede i primaju novac od takve države. To bi bilo dosledno, ali doslednost i Ugljanin su kao nebo i zemlja", rekao je Omerović, koji je poslanik Socijaldemokratske partije Srbije.

Paunović: Način nastupa Ugljanina najgrublji vid politizacije

Izjava predsednika Bošnjačkog nacionalnog veća, Sulejmanna Ugljanina, da je "Srbija šovinistička tvorevina" opasna je, zapaljiva, ali pre svega neistinita i najgrublji je vid politizacije nacionalnog saveta, izjavila je Tanjugu direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović.

"Ovo predstavlja vid zloupotrebe ne samo funkcije predsednika nego celokupnog nacionalnog saveta u političke svrhe", rekla je Tanjugu Paunović.

Kako kaže, iako se u prethodnom periodu dosta govorilo o depolitizaciji nacionalnih saveta, ona i dalje nije strana u nekim savetima, ali način na koji istupa Ugljanin i način na koji u ovom trenutku funkcioniše BNV predstavljaju najgrublji vid politizacije nacionalnog saveta.

Paunović objašnjava i da u zakonu o Na-

Mogu samo da prepostavim, a verovatno i građani, šta bi se desilo kada bi država, odmah nakon davanja ovakve izjave', preduzela bilo kakvu meru u odnosu na BNV

Suzana Paunović

cionalnim savetima nacionalnih manjina postoje vrlo jasno definisani uslovi za mešanje države u funkcionisanje nacionalnog saveta.

"Mogu samo da prepostavim, a verovatno i građani, šta bi se desilo kada bi država, odmah nakon davanja ovakve izjave', preduzela bilo kakvu meru u odnosu na BNV", kaže Paunović.

Međutim, objašnjava, da svaki nosilac javne funkcije ima određenu odgovornost definisanu zakonima zemlje. Tako, na primer, nijedan nosilac javne funkcije, pa ni predsednik Nacionalnog saveta nije isključen iz toga da ga zakoni, koji se odnose na krivično pravnu, materijalnu, ličnu i moralnu odgovornost zaobilaze.

Prema njenim rečima, to se odnosi i na predsednike nacionalnih saveta, pa i na predsednika BNV-a.

Ipak, dodala je, od bilo kakve sankcije koju bi država preduzela u konkretnom slučaju najveća moguća sankcija je gubljenje poverenja birača.

"Svako ima pravo da učestvuje ili ne u radu Odbora. Istone radi, do sada smo imali 21 sednicu, a Sulejman Ugljanin (predsednik te poslaničke grupe) je bio prisutan samo na pet, a njegov zamenik Šaip Kamberi na jednoj"

Meho Omerović

Izjava predsednika Bošnjačkog nacionalnog veća Sulejmanna Ugljanina da je "Srbija šovinistička tvorevina" opasna je, zapaljiva, ali pre svega neistinita i najgrublji je vid politizacije nacionalnog saveta tvrdi Suzana Paunović

Bunjevačka udruženja obeležila običaje „polivanja“ na Voden i ponedeljak

Najlepše jaje za srodnu dušu

Nakon korizmene posti i uzdržavanja od muzike i veselja, drugi dan Uskrsa i ove godine bio je rezervisan za obeležavanje jednog od običaja Bunjevaca. Reč je o običaju polivanja mladih devojaka, u narodu poznatom ko Voden i ponedeljak.

Običaj je nastao davnih dana, a vezan je za legendu uskrsnuća Isusa Krista, kada su vlasti naredile da se žene, koje su prnosile vest o uskrsnuću, polivaju vodom, kako bi učutale.

Poštjući običaje svojih predaka, ove godine se u obeležavanje Vodenog ponedeljka, pored Bunjevačkog kulturnog centra „Bajmok“, uključilo i Udruženje građana „Bunjevci-Ljutovo“ iz istoimenog mesta nadomak Subotice, kog Bunjevci nazivaju još i Mirgeš.

Tog ponedeljka, 6. aprila, rano ujutru, momci obućeni u svečanu bunjevačku nošnju, uz pratnju tamburaša i na nakićenim fijakerima, krenuli su u obilazak Ljutova i Bajmoka, a širom otvorene kapije bile su znak da su momci dobrodošli, pa su ih tako domaćini i dočekali.

Domaćin polivača u Ljutovu, Ivan Mamužić, rekao je tom prilikom da su polivači dobrodošli ako su momci, te da se takvi polivači pozivaju u kuću, gde ih domaćini počaste pićem i hranom. Mlade devojke vrlo rado dočekuju polivače, među kojima se najčešće nalaze i njihovi momci. Po običaju, nakon dolaska polivača, devojke se izvode na bunar, gde se polivaju vodom, a nakon tog devojke polivače darivaju narandžom i šarenim jajetom, a zakite ih prolećnim cvećem. Obično najlepše jaje devojka daje upravo svom momku, pa je tako bilo i ove godine.

I momci iz Bajmoka, okupljeni oko Bunjevačkog kulturnog centra iz ovog mesta, već godinama unazad neguju ovaj običaj.

Kako je Korizma prošla, Voden i ponedeljak je i dan kada se često među mladima zbijaju šale, a neretko se peva i igra. Zato su i ove godine cure bežale kroz prozore, sve u želji da se zabave, ali i da momcima otežaju njihov zadatok. Iako su devojke bile brze, momci su bili još brži i svaka od devojaka na kraju je bila polivena. Članovi BKC Bajmok obišli su i svoje najstarije sugrađanke koje su se okupile u

Gerontološkom klubu u Bajmoku i na taj način dokazali da itekako znaju čuvati običaje koje su na njih prenеле starije generacije.

U skladu sa vremenom menjaju se i običaji, pa se danas običaj polivanja na

tradicionalni način sve ređe viđa. Običaj polivanja posebno je popularan među mladima, kojima je u prvom redu i namenjen i oni ga rado obeležavaju, da li na tradicionalan način, polivanjem vodom, ili pak na moderniji, finim parfemima.

Održano javno slušanje o radu i funkcionisanju nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Odbor za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, u saradnji sa Misijom OEBS u Srbiji i Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), održao je u Narodnoj skupštini javno slušanje na temu: „Rad i funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina“.

Javno slušanje otvorio je predsednik Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, Meho Omerović, ističući da je cilj razmena iskustava i razgovor o praktičnim problemima sa kojima se suočavaju u svom radu nacionalni saveti nacionalnih manjina, od njihovog konstituisanja nakon izbora u oktobru 2014. godine, kao i razmena mišljenja o mogućno-stima izmena i dodatnog unapređenja zakonskog okvira.

Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije, Suzana Paunović, ukazala je da od svog osnivanja, 2012. godine, Kancelarija ima izuzetnu saradnju sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Predstavnici nacionalnih saveta bili su uključeni u rad na izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, koji je usvojen 2014. godine, istakla je direktorka Kancelarije i dodala da će ta praksa biti nastavljena i prilikom rada na novim izmenama ovog Zakona. Pored rada na unapređenju zakonodavnog okvira, prioritet za naredni period jeste i

puna primena usvojenih zakona i izrade Akcionog plana za pregovaračko Poglavlje 23, koje se, između ostalog, odnosi i na položaj nacionalnih manjina, navela je Suzana Paunović.

Učesnicima javnog slušanja obratio se i državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, Ivan Bošnjak, koji je ukazao na redovne susrete i kontakte koje Ministarstvo, u okviru svojih nadležnosti, ima sa predstavnicima nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Šef Misije OEBS u Srbiji, Nj.E. Ambasador Peter Burkhard, naglasio je da je tema rada i funkcionisanja nacionalnih saveta nacionalnih manjina od izuzetnog značaja, imajući u vidu da stepen integriranosti i uključenosti nacionalnih manjina u političke i društvene procese, uz istovremeno očuvanje sopstvenog nacionalnog identiteta, jeste pokazatelj stepena razvoja demokratije u društvu. Ambasador Burkhard je istakao da je Republika Srbija usvojila napredan pravni okvir kojim se štite prava svih društvenih grupa i sprečava diskriminacija po bilo kom osnovu, i da je veoma bitno da se

obezbedi i puna primena postojećih zakona. On je naglasio da su nacionalni saveti nacionalnih manjina ključni akteri u promovisanju prava manjina u oblastima kulture, javnog informisanja, obrazovanja i upotrebe jezika.

Javnom slušanju su prisustvovali članovi Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, predstavnici 17 nacionalnih saveta nacionalnih manjina, predstavnici ministarstava, nezavisnih državnih organa, civilnog sektora, kao i stažisti Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije.

Tokom rasprave, razmatrani su modeli saradnje nacionalnih saveta nacionalnih manjina sa Odborom za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, pitanja finansiranja i sredstva za rad kojima raspolažu nacionalni saveti i zaštite kolektivnih i individualnih prava nacionalnih manjina. Govorilo se i o potrebi departicizacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina, kao i o ostvarivanju prava nacionalnih manjina u oblastima informisanja, kulture, obrazovanja i zapošljavanja.

Javnom slušanju su prisustvovali članovi Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, predstavnici 17 nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Purim bal i dečje radionice

Purim je najveseliji jevrejski praznik i tada su dozvoljeni znakovi radosti koji inače nisu uobičajeni za naše običaje. Tako je ove godine i organizacija proslave u Novom Sadu bila neuobičajna i drugačija od prethodnih i u njoj je učestvovalo šezdesetak mališana, kako Novosađana tako i njihovih drugara iz Beograda, Subotice, Zrenjanina, pa čak i iz Budimpešte. U nedelju, 8. marta 2015., članovi plesne grupe „Ma'ayan“ okupili su se u Jevrejskoj opštini sa željom da taj dan provedu u radosti i kreativnosti s decom. Kao što to obično biva u ovoj plesnoj grupi, svaki član je imao zadatku koji je sa zadovoljstvom osmislio i proveo u delu. U okviru četvoročasovnog programa gostima su se predstavile dečja, a zatim i tinejdž postava plesne grupe „Ma'ayan“. Ispričana je priča o Esteri, da bi nakon toga deca imala priliku da, po svom izboru, učestvuju u nekoj od kreativnih radionica.

Za stariju decu su bile pripremljene dve: radionica pantomime i stvaranja stripa. U radionici pantomime deca su imala zadatku da pantomimom predstave prizore iz priče o Esteri, a ostatak grupe je pogađao o kojoj sceni je reč. U radionici gde se stvarao strip prisutni su iste te scene pretvarali u crteže i spajali ih kako bi dobili celu priču o Esteri kroz formu stripa. Deca su pokazala izuzetnu kreativnost, a kroz igru su naučila ili utvrdila znanje o Purimu, kao jednom od najznačajnijih jevrejskih praznika.

Za najmlađe su, takođe, bile pripremljene dve radionice: crtanja i pravljenja maski, čegrtaljki i kocki. Mališani su tu imali prilike da naprave jedinstvene maske, koje su bojili, ukrašavali šljokicama, papirima i na razne druge načine.

Oni koji su želeli imali su priliku da ukrašavaju i prave kocke ili da od plastičnih čaša, riže, drvenih štapića, naprave i ukrase instrument čegrtaljku. Na likovnoj radionici, koja je, takođe, za temu imala „Priču o Esteri“, mališani su iskazali dar u crtjanju ili bojenju likova iz ovog biblijskog predanja. Svaku radionicu su vodila po dva člana plesne grupe, uz pomoć vaspitača.

U kuhinji Novosadske jevrejske opštine se odvijala još jedna popularna radionica - "Umesi Hamanove uši" gde su deca, zajedno sa odraslima, pravila tipične kolačiće za taj dan. Po završetku radionica, uz hranu, sokove i ukusne kolačiće, organizovana je izložba svih radova. I, naravno, pošto je reč o veselom prazniku koji su organizovali plesači, sve se na

kraju pretvorilo u muziku i ples. Na mladima, naravno, svet ostaje, ali i oni stariji su proslavili Purim, onako – za svoju dušu.

Tradicionalni Purim-bal održan je u Klubu Jevrejske opštine. Veče je započelo podsećanjem na tumačenja "Knjige o Esteri", o čemu je govorila Gordana Todorić. Motivi osuđenja pokušaja genocida, skrivenog i otkrivenog identiteta, emancipacija jevrejskog prava na sopstveni vrednosni sistem, dijaspora, Amalek i Haman kao njegov potomak, različiti aspekti značenja pojma ženske diplomacije i konačno koncept skrivenog Boga središnji su pojmovi rabsinskog tumačenja "Knjige o Esteri". Međutim, ona nije samo deo naše tradicije nego i opominjući putokaz u današnje, politički burno vreme.

Nakon večere pod maskama, odigrana je tombola, uz zamašan nagradni fond. Nagrađene su i tri najbolje maske. I, kako tradicija nalaže, za desert su poslužene hamanove uši, koje već godinama nedostizno pravi gospoda Vera Drapić. Raspoloženje opštinara bilo je izuzetno. Plesalo se i mnogo i temperamentno, za šta je u velikoj meri zaslужan bend "Siniša i Lola".

Janković: Različitosti su prednost

U Srbiji postoji politička volja da se pitanju uključivanja nacionalnih manjina posveti veća pažnja, rekao je danas zaštitnik građana, Saša Janković, dodajući da u pogledu nacionalnih manjina nema prevelikih trzavica, ali da je to daleko od potrebnog.

Saša Janković je na konferenciji "Ka politici integrativne multikulturalnosti" rekao da je pitanje uključivanja nacionalnih manjina ključna tema za razvoj Srbije.

"Različitosti koje u Srbiji postoje, pa i različitosti po pitanju nacionalnog etničkog identiteta, su prednost Srbije i mi tek treba da nađemo način da u potpunosti iskoristimo te prednosti da bi svima zajedno bilo bolje, ali i da bi grupna i pojedinačna individualnost bila očuvana i unapređena", poručio je Janković.

On smatra da su svi propisi koje smo donosili u proteklom periodu doprineli da danas možemo da kažemo da u pogledu nacionalnih manjina Srbija "nema prevelikih trzavica kao što je to znalo da bude, ali da je to daleko od dovoljnog i potrebnog, daleko od onog što smo sami sebi zagarantovali".

Janković je naveo da se u godišnjem izveštaju koji je predstavio Skupštini Srbije i javnosti konstatuju nekakva postignuća u proteklom periodu.

Kako kaže, izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim manjinama jesu doneta postignuća, ali sa druge strane to

je samo deo izmena.

Prema njegovim rečima, neophodne su izmene kako bi se nacionalni saveti nacionalnih manjina dodatno depolitizovali, kako bi bila suštinska autonomija u radu i kako bi bili način za ostvarivanje nacionalnih prava bez primesa politike koja ima drugi način za kanalisanje svojih interesa.

Ombudsman je konstatovao i da sama brojnost pripadnika manjina ne može biti jedini kriterijum za ocenu da li neko ima ili nema pravo na kolektivno organizovanje.

Državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, Ivan Bošnjak, rekao je da će se ministarstvo potruditi da naredne izmene zakona ne idu nikako po brzom postupku.

"Već smo sebi zadali neki rok da do narednih izbora 2018. godine imamo kompletan ili novi zakon ili izmenjen postojeći zakon u zavisnosti od obima",

rekao je Bošnjak.

On je istakao da će to biti rezultat dijaloga svih - države, međunarodnih partnera i pre svega građana i organizacija sa akcentom na manjinske predstavnike.

Bošnjak je istakao da se nada da će u sledeći ponedeljak, ako bude sve kako treba, biti formirana radna grupa koja će se baviti posebnim akcionim planom u okviru pregovaračkog poglavlja 23, koja se između ostalog bavi i manjinskim pitanjima.

Navodeći da je Srbija multietnička država i da Ustav sadrži sveobuhvatan katalog ljudskih prava u kome se posebna pažnja posvećuje manjinama, šef Političke sekcije Delegacije EU u Srbiji, Luka Bjankoni, smatra da je Srbija iskoračila u red vodećih evropskih zemalja kada je reč o rešavanju zakona, pitanju statusa nacionalnih manjina, usvojenim konceptom garantovanja individualnih i kolektivnih prava.

Konferenciju su organizovali Centar za istraživanje etniciteta i Mreža za interkulturnost.

Ivan Bošnjak je rekao da će se ministarstvo potruditi da naredne izmene zakona ne idu nikako po brzom postupku.

Saša Mirković : Nacionalne manjine će i dalje imati svoje medije

Državni sekretar Ministarstva kulture i informisanja, Saša Mirković, rekao je u Nišu da će Nacionalni saveti nacionalnih manjina moći da formiraju svoje medije i nakon 1. jula kada prestaje finansiranje medija iz budžeta lokalnih samouprava, ali da neće moći da konkurišu na konkursima za projektno finansiranje.

Saša Mirković je objasnio da Zakon o javnom informisanju predviđa da Saveti nacionalnih manjina mogu da formiraju svoje medije preko fondacija, što bi značilo da postojeći mediji na jezicima manjina imaju šansu da nastave sa radom.

"Finansiranje tih medija neće imati nikakve veze sa projektnim finansiranjem, ono će se odvijati preko posebnog kanala, u skladu sa Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina", rekao je Mirković.

On je dodao da će mediji, koje su već formirali Saveti nacionalnih manjina, nastaviti da funkcionišu kao i do sada a da je interesovanje za osnivanje sopstvenog medija pokazao jedino Nacionalni savet Albanaca.

Mirković je na skupu posvećenom pri-meni medijskih zakona, rekao da je Ministarstvo kulture i informisanja u stalnom kontaktu sa Ministarstvom za rad kako bi bio rešen problem viška zaposlenih u medijima kojima predstoji privatizacija.

"Vlada Srbije je na početku godine usvojila preporuke za rešenje tog problema, ali još ne možemo govoriti o detaljima te preporuke", rekao je Mirković.

On je dodao da mediji, koji u prvoj polovini godine ne mogu da konkurišu za projektno finansiranje, jer nisu privatizovani, moći će to da učine u drugoj polovini godine.

"Ministarstvo kulture je predvidelo sredstva za konkurs koji će biti raspisano posle 1. jula, a lokalnim samoupravama je takođe predloženo da deo sredstava planiraju za raspisivanje konkursa u drugoj polovini godine", objasnio je Mirković koji smatra da će projektno finansiranje doneti boljšak i gledaocima i medijskim kućama u Srbiji, ali da se on neće osetiti "preko noći".

Najavljen kvalitetniji program RTS-a na jezicima manjina. Na potezu RTS

Državni sekretar u Ministarstvu kulture, Saša Mirković, rekao je da u narednom periodu očekuje poboljšanje kvaliteta programa RTS-a na jezicima nacionalnih manjina.

Saša Mirković je učestvovao na okruglom stolu "Ostvarivanje prava nacionalnih manjina u oblasti obaveštavanja" u Kući ljudskih prava u Beogradu, prenosi Beta.

Istakao je da se u Ministarstvu kulture i informisanja vode razgovori sa rukovodstvom javnog servisa u cilju rešavanja tih pitanja.

Radio-televizija Srbije i Radio-televizija Vojvodine, kao dva javna servisa su u prethodnoj godini dobili iz budžeta Srbije 8,4 milijarde dinara, a ove godine taj budžet će iznositi 8,7 milijardi. Iznos se deli u promeru 77,5 odsto sredstava za RTS i 22,5 odsto za RTV", istakao je Mirković.

Dodao je da je od izuzetne važnosti što RTV emituje program na 10 jezika nacionalnih manjina.

Prema rečima Mirkovića, zakonom je definisana obaveza da država, Pokrajina i lokalne samouprave raspisuju kon-

ture za sufinansiranje projekata na jezicima nacionalnih manjina i poboljšavanje njihovog kvaliteta, a od ove godine je uvedena novina da konkursne komisije, koje odlučuju o dodeli sredstava, traže mišljenje Nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

"Ove godine sredstva su povećana i iznose 30 miliona dinara, konkurs traje do 3. marta, a novina je što će većinu u konkursnim komisijama činiti predstavnici koje su predložila medijska i novinarska udruženja", rekao je Mirković.

Po Zakonu o elektronskim

medijima, kako je objasnio, prvi put ove godine Nacionalni saveti nacionalnih manjina imaju svoje predstavnike u Regulatornom telu za elektronske medije.

Predsednik Izvršnog odbora Nezavisnog udruženja novinara Vojvodine, Nedim Sejdinović, ukazao je da Radio-televizija Vojvodine ima manjak kadrova koji rade u redakcijama programa na jezicima nacionalnih manjina.

Ocenio je da su doneti medijski zakoni dobri, ali da njihovo sprovodenje neće biti jednostavno.

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Fondacija za otvoreno društvo, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i Misija OEBS u Srbiji. Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove vlada i organizacija koje finansiraju projekat